

Največji slovenski dnevnik
v Zedinjenih državah
Velja za vse leto ... \$3.50
Za pol leta \$2.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States
Issued every day except Sundays
and Legal Holidays
50,000 Readers

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 3876 CORTLANDT.

NO. 260. — ŠTEV. 260.

NEW YORK, MONDAY, NOVEMBER 5, 1917. — PONEDELJEK, 5. NOVEMBRA, 1917.

VOLUME XXV. — LETNIK XXV.

“KJE JE ANGL. BRODOVJE?”

KERENSKIJEV VPRASANJE JE NAŠLO ODMEV V ZDruženih državah — IZVEDENCI MENIJO, DA IGRAJO ZAVEZNIKI “VARNO POLITIKO”. — VOJAŠKI KROGI SO ZELO ZADOVOLJNI, KER SE ZAVEZNIŠKO BRODOVJE NE VDELEŽUJE AKOLJ.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 4. novembra. — Mornariški departament danes ni hote razpravljati o Kerenskijevem vprašanju.

— Kje je zdaj angleško brodovje, da je nemška mornarica v Baltiku?

Ne poskuša niti zaupno niti javno razložiti težave, pod katerimi se more priti v Baltik.

Toda splošno je mnenje onih, ki pozdravljajo kritiko pomorskega nedelovanja, da bo Kerenskijevo vprašanje imelo dober konec. Kerenski ni spekulativno rekel, da bi angleška mornarica morala izsiliti pot, da bi pomagala Rusiji. Vprašal je samo praktično, kaj dela.

Mornariško mnenje je proti izsiljenju Baltika, dasi ravno je takih, ki trdno verujejo, da je to mogoče storiti samo s tolikimi žrtvami na ladjah, v kolikor bi izid opravičil. Stavljeno je bilo vprašanje:

— Ako so nemške bojne ladje lahko prišle skozi ruska polja min, zakaj ne bi mogle priti angleške bojne ladje skozi nemška polja?

To vprašanje pa stvari ne pojasni. Angleško brodovje bi moralo iti ne samo skozi polja min, temveč pod ogledom obrežnih baterij in mimo utrjenih otokov.

Prava kritika, katero slišimo o “paznem čakanju”, posebno v vojaških krogih, obstoji v tem, da je Nemčiji prepuščeno, da prosto rabi svojo morskilo, kakor se ji poljubi. Angleži bi vsaj morali biti za Nemce nevarnost, da bi morali biti vedno pripravljeni sprejeti se z njimi.

Vzemimo belgijsko črto. Vedno je bila varna pred morskimi napadom. Ta je nekaj, o čemer se pod obstoječimi pogoji še ni slišalo do sedanje vojne.

Nek vojaški izvedence je mnenja, da se skoro gotovo nahajajo nemški topovi iz trdnjav ob belgijski obali v Italiji ter bijejo Italijane. Tako trdno je nemško prepričanje, da Angleži ne bodo napadli obrežja.

Nemški mornariški in obrežni topovi so se uporabljal v vseh večjih nemških ofenzivah, kjer je bilo treba porabiti vsako uničevalno silo; kakor pred Verdunom, proti Rusom in zdaj proti Italiji. Po mnenju tega vojaškega izvedence je Nemčija v tem oziru opravičena, da rabi svoje topove.

Vsled delovanja angleške mornarice bi bilo kaj takega — nemogoče.

Velika nezadovoljnost prevladuje v vojaških krogih zaradi nedelovanja zavezniških mornaric. Zavedajo se, da so prešla tri leta vojne in najmočnejša sredstva vojne se niso uspešno porabili v ofenzivi.

Z ozirom na mornariško mnenje, da bi bolj agresivna uporaba mornarice bila nesposobna in bi bila preveč riskirana, se zatrjuje, da se s tem, da se nič ne dela, tudi nič ne nauči. Samo na ta način, da se poskuša napasti obrežne utrbe, ali da se plave skozi polja min ter uničijo obrežne baterije, bo mogoče najti pot, po kateri bi se take stvari mogle izvršiti. Na ta način bi se tudi iznašle ladje, ki bi onemogočile sedanje mrtvo stanje.

Mnogo ljudi poleg Kerenskija, najboljši strategisti v ameriški armadi in celo mornarici se vprašujejo:

— Kje je angleško brodovje?

Povišanje poštnih pristojbin.

Opozarjamo vse čitatelje, kakor tudi ostale rojake, da je poština od 2. novembra naprej sledeča:

Za pisma in druge pošiljke po prvem razredu izvenemaj lokalna pisma, znaša poština 3 cente za vsako unčo, ali pa del unče.

Lokalna pisma po 2 centa za vsako unčo, ali del unče.

Poština 3 cente znaša za vsako pismo, ki se naslovi iz enega kraja v drug kraj v Združenih državah, nadalje v Canado, Kubo, Mehiko, Panamo in Shanghai na Kitajskem.

Za dopisnice in razglednice znaša poština 2 centa.

Ne marajo zapustiti v Benetk.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Benetke, Italija, 4. novembra. V Benetkah je korajža še vedno na visoki stopnji in življenje je normalno, navzven temu, da Avstriji poskušajo uničiti zgodovinsko in umetniško poslopje z zračnim in morskim bombardiranjem. Iz Vidma odvažajo vse zaklade.

Vodilni meščani v Benetkah so danes imeli sejo in so sklenili, da nikdar ne bodo zapustili mesta v ur, ko je sovražnik vdril v benetško dolino.

Nemci in Avstrijci ob reki Taljment.

ITALJANI PRAVIJO, DA SE DOBRO VSTAVLJAJO AVSTRIJCEM IN NEMCEM. — POROČILO AMERIŠKEGA POSLANIKA V RIMU. — VES ITALJANSKI NAROD SIMPATIZIRA Z VLADO. — V ZADNJI DEFENZIVI SO SE POSEBNO ODLIKOVALI ITALJANSKI ZDRAVNIKI. — ITALJANI ZAHTEVAJO, DA BI ZDružene države NAPOVEDALE VOJNO AVSTRIJI.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Rim, Italija, 4. novembra. — Poročilo, ki ga je izdal italjanski vojni urad, se glasi:

Ob Taljmentu je na obeh straneh reke artilerija v akciji. Mi smo z močnim obstreljevanjem in raznimi protinapadi odgovarjali na sovrzniški pritisk ob našem levem odseku.

V Judikarskih Alpah je sovražnik po dolgih artilerijskih pripravah napadel naše prednje pozicije v dolinah Laune in Gimella.

Po vročem boju smo pogladi sovrznika nazaj in vjeli več vojakov.

Razpoloženje v Italiji.

Washington, D. C., 3. nov. — Sem je dospelo veliko razveseljivih novic glede vojaške situacije na laški fronti. Vse kaže, da je bilo nemško prodiranje vstavljeno.

Ameriški poslanik v Rimu, Thomas N. Page, je sporočil, brzojavnim putem državnemu departamentu, da imajo laške oblasti celo situacijo popolnoma v rokah. Iz drugih informacij, katere je dobil poslanik Page, ki pa niso bile objavljene, je razvidno, da je izjava italijanske vlade resnična.

Iz poloficielnih poročil, ki so dospela danes, je razvidno, da prihajajo nepravstano francoske čete na laško fronto.

Premestitve čete iz francoske fronte na laško, ni bilo prav nič prekinjeno vlad poziva Italije, da ji pride Francija in Anglija na pomoč.

Poslanik Page je sporočil državnemu departamentu, da podpira celotni italjanski narod vlado in da je povsod opaziti veliko narodno navdušenje.

V tem oziru ni smatrati za resnično poročilo, ki so bila poslana iz Washingtona, da je razpoloženje laškega naroda nasprotno vojni Glasi se, da je Italija združena ko en moč proti sovražniku in da je oserodotočeno mnenje celotnega naroda edinole na to, kako bi se izgnalo sovrznika iz italijanskega ozemlja.

Premestitev francoskih čet v Italijo se je izvršilo brez vsakih resnih zaprek. Vse tozadevne operacije so se izvršile potem železnice. Vsi vlaki, ki niso bili na razpolago vojaškim transportom, so bili v službi prevoza francoskih čet, ki bodo pomagale Italijanom pri njihovem odporu proti nemškim in avstrijskim vpadnim četam.

V splošnem pa domnevajo, da obstajajo pomoči Velike Britanije in Francoske v glavnem iz artilerije.

Iz poročil, ki prihajajo s fronte, je razvidno, da je bila večina jetnikov, katere so zajeli Avstrijci in Nemci, vojakov, ki niso bili zaposleni na fronti kot vojskovoječi se del, temveč kot delavci v zvezi z vojaškimi operacijami in v zvezi z vzdrževanjem vojaških zveznih črt.

Nadalje poročajo, da se tistej poročila iz Berlina glede zaplenjenih topov v prvi vrsti strojnih pušk ter zapornih mozarjev.

Italjanski časopisi navedajo, da velikanem navdušenju, ki se prevladovalo ob čeli črti, ko so prihajali francoski vojaki na italjansko bojni črto. Vse železnice postaje so prenapolnjene z ljudmi. Posebno velika množica se je bila zbrala v Bresciji in francoski oddelki, katere so odpotali na pomoč Italijanom, so vzpizorili parado pred spomenikom slovitega laškega junaka Garibaldija.

Zgodovinski spomini.

Zadnjič, ko je prišla Francija na pomoč Italiji ali pravzaprav kraljeva Sardinija v benetškem, da se osvoboditi Italije, in

Kljub temu povelju italijanskega armadnega vrhovnega poveljstva, da se vstrajale čete vojvode d'Aosta pri svojih pozicijah in svojih topovih ter niso hotele zapustiti mesta, katere so zasedli s tolikimi žrtvami in s tolikim prelivanjem krvi. Ves odpor laških čet pa je trajal le toliko časa, dokler niso pričeli sovrzniški topovi s svojim strahovitim ognjem na postojanke Italijanov. S tem se je pričelo ono zgodovinsko in presenetljivo umikanje v ozadje in na stran, dočim je sovražnik napredoval zasedoval najmanjše laške čete, ki so se pojavile na bojnem polju. V tem boju so se najbolj izkazali italjanski bersaljeri, kojih polki so bili v gotovih slučajih uničeni do zadnjega moža.

Vse gibzanje pa je bilo otežkočeno vsled dejstva, da malo izmed glavnih poti poteka proti vzhodu in zapadu, dočim gre večina teh poti proti severu in jugu.

Razen tega pa so bili na razpolago preko Taljmenta le trije mostovi, ki niso zadoščali za velikanaki promet čet pri umikanju v zapadni smeri.

Angliji v Palestini.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 4. novembra. Angleška armada v Palestini je vplenila 15 topov v svojem zadnjem napadu, ki je imel za cilj

nevarno, da bi umikanje v tolikem obsegu zahtevalo najmanj en mesec, kljub temu pa se je izvršilo to v skoraj nedomnevanem odlomku tega časa.

Tekom umikanja je bila tretja laška armada odločena od druge laške armade. S tem je nastala zvez, v katero se je vrgel sovrznik s celo silos vojih čet ter vzpizoril operacije na način, ki vzbujal naravnost občudovanje.

Avstrijske vojske so oblekli v laške uniforme, s čemur so hoteli dočeti, da se ti avstrijski vojski pomešajo med domače prebivalstvo na tej ali oni strani zevi.

Rusija ne gre iz boja.

Rusija ne bo sklenila miru. — Toda pomagati ji morajo zavezniki.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 4. novembra. Državni tajnik Lansing je danes izjavil, da niti na podlagi raznih oficijelnih poročil vladi, niti na podlagi Kerenskijeve izjave se ne more reči, da bo Rusija kmalu opustila bojevanje. Lansing je rekel, da vlada obžaluje, da se o tem napako sodi.

Petrograd, Rusija, 4. novembra. Z ozirom na vesti, ki so prišle v Petrograd, da se razširja po inozemstvu prepričanje, da je Rusija v resnici že izven vojne, je Kerenski danes odkrito razpravljati o položaju s poročevalci. Ass. Press. Rekel je, da je Rusija izbrpana vsled velikega napora; da pa je smešno trditi, da je Rusija že izven vojne.

Kerenski je opozarjal na pretekle leta, ko je Rusija vodila svojo lastno kampanjo, ko ni imela take podpore kot je imela Francija od strani Angleške in zljad od Amerike. Rekel je, da je pomoč nujno potrebna in da Rusija samo zahteva svojo pravico. Zavehtal je, da dajo Združene države pomoč v obliki denarja in drugih potrebščin ter apelira na svet, da naj ne izgubi vere v rusko revolucijo.

Po Kerenskijevem mnenju zavzema Rusija v sedanjih vojni zelo pomembno stališče. Vsi tisti, ki mislijo, da se je že izločila iz vojne, imajo kratak spomin.

Rusija se je bojevala takoj spočetka. Takoj v začetku vojne je rešila Francosko in Anglijo nesreče. Zljad je sicer izbrpana vsled napora, toda z vsa pravico lahko zahteva, da zavezniki naložijo na svoje rame bojno breme.

V toliko je Kerenski razložil situacijo. Sedel je v knjižnici privatnega urada prejšnjega carja v zimski palači. Poročevalec ga je opozoril na oporekajoča se poročila o ruski situaciji ter je prosil Kerenskija za odkrito izjavo o dejanskem položaju.

Nato je Kerenski odgovoril: “Potniki, ki so prišli iz Anglije in od drugod v Ameriko, trdijo, da je med ljudstvom mišljenje, ki ni oficijelno, pač pa splošno, da je Rusija v resnici izven vojne.”

“Ali je Rusija izven vojne?” se je smejal Kerenski. “To je smešno vprašanje. Rusija igra zelo veliko in veliko vlogo v tej vojni; naj same vsakdo pogleda v zgodovino. Rusija je pričela vojno za zaveznike. Ko je bila že v boju, se je Angleška še-le pripravljala; Amerika pa je samo še opazovala.”

Rusija je v početku vojne sprejela vse napade vojne in je s tem rešila Anglijo in Francosko. Oni, ki pravijo, da je Rusija izven vojne, imajo kratak spomin. Bojevali smo se od začetka in zdaj moramo vzeti na svoja pleča najtežje breme.

Za sedaj je javno mnenje napolneno z vprašanjem: “Kje je veliko angleško brodovje, da je nemška mornarica zunaj v Baltiku?”

Rusija je izbrpana. Bojevala se je poludugo leto več kot Anglija.” Poročevalec: “Ali bi bilo kako koristno, ako bi Amerika poslala v Rusijo svojo armado?”

Kerenski: “Nemogoče je poslati jo. To je vprašanje transporta. Težkoče si prevelike.”

“Ako je nemogoče, da bi Amerika poslala armado, kaj bi bilo za Rusijo najkoristnejše, da bi se ji pomagalo?” je vprašal poročevalec.

“Pošljite ji čevlje, črnje, železo in — denar”, je dodal Kerenski razburjeno.

“Rusija se je bojevala sama — se bori sama”, je rekel Kerenski. “Francoska je imela Anglijo, da ji je pomagala spočetka; zdaj pa je prišla še Amerika.”

“Ljudske mase so ekonomično, izbrpane. Reorganizirano državno življenje je imelo psihološki učinek na narod. Dvomijo, da bi mogli dočeti svoje upanje.”

Poročevalec: “Kakšen nauk da je ruska revolucija, demokraciji?”

“To morajo iznajti sami”, je odvrnil Kerenski. “Ne smejo izgubiti upanja v rusko revolucijo, kajti to ni politična revolucija, temveč ekonomska revolucija in revolucija dejstev. Ruska revolucija je stara samo sedem mesecev. Nikdo nima pravice biti zaradi nje razočaran. Trajalo bo še leta, predno se bo razvila.”

V Franciji, ki je samo tako velika, kakor tri ruske gubernije, je vzelo pet let, da se je popolnoma razvila.”

Poljski kralj.

Avstrijski cesar se je hotel sam proglasiti za poljskega kralja. — Berlin to zanikuje. — Tarnowski.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Berlin, Nemčija, 4. novembra. — Vesti, ki so bile pred kratkim razširjene, da se je avstrijski cesar sam hotel proglasiti za poljskega kralja, prihajajo iz sovranih virov. Njih namen je, zasejati med Poljake nezadovoljnost in nespozrazum med centralnimi zavezniki.

V Berlinu ni nikdo sprejel resno teh vesti; kompetentne oblasti v Varšavi izjavljajo, da so vse take govorice fantastične.

Največja avtoriteta poljskega ustavnega prava in zgodovine, dr. Czubowski, ki ima že skoro dovršeno poljsko ustavo, katero je že prejšnji državni svet v principu odobril, pravi, da je prvi pogoj kralja, ki bo zasedel poljski prestol, da obljubi, da bo živel na Poljskem in ne bo smel vladati od daleč na ta način, da bi imenoval podkralja ali kakega drugega namestnika. Poleg tega si bo tudi ustava pridržala pravico, da bo parlament dovolil, ako sme biti poljski kralj ob istem času tudi vladar kake druge države.

Prvega poljskega kralja bo izbral parlament in ne more biti postavljen za kralja čez deželo samo s proklamacijjo. Poljska ustava bo tudi do gotove meje kontrolirala kraljeve privatne zadeve. Tako npr. ne bo smel poročiti brez dovoljenja parlamenta žensko nepriateljstvo dinastije, da bi postala poljska kraljica. V tej ustavi je Poljska sprejela dedščino po rimo-katoliški monarhiji, po kateri je vladar zavezan biti katoliške vere.

Pripravljeno do nasledstva na prestolu še ni bila rešena. Spočetka se je nameravalo, da se dovoli pravica do nasledstva samo moškim; zljad pa je načrt, da se da ta pravica tudi ženam, ako je moški rod v nevarnosti, da bi izmril.

Berlin, Nemčija, 4. novembra. — Poročevalec “Essen General Anzeiger-ja” v Poznanju pravi, da je bil poljski kabinet sestavljen, kakor sledi:

Predsednik grof Tarnowski pl. Tarnow; vojni minister general Rozadowski; pravosodni minister profesor Kraszewski; naučni minister Kark; armadni minister grof Henrik Postrowski in poljedelski minister Anton Wiecek.

Varšavski listi pravijo, da so nemške okupacijske oblasti na Poljskem obvestile vladni svet, da ne soglašajo s Tarnowskijevo kandidaturo za ministrskega predsednika.

Nemška ustaja v Braziliji.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Buenos Aires, Argentina, 2. nov. V južni Braziliji se širi nemška vstaja, ki je popolnoma vstavila železniški promet. Stavke, ki so se pričele v tem delu, se razširjajo po drugih delih Brazilije.

Poročila pripovedujejo o najstrožjih odredbah proti Nemcem, da se obirži železniški promet. — Podrobnosti o teh odredbah so strogo cenzurirane.

Govori se, da so bili vsi Nemci odpuščeni iz vladne službe.

Zavezniški ministri gredo v Italijo.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 4. novembra. Francoski in angleški ministri predsednik sta v spremstvu najvišjih angleških vojaških voditeljev na potu v Italijo, da pomagata postaviti vpadnike.

“To morajo iznajti sami”, je odvrnil Kerenski. “Ne smejo izgubiti upanja v rusko revolucijo, kajti to ni politična revolucija, temveč ekonomska revolucija in revolucija dejstev. Ruska revolucija je stara samo sedem mesecev. Nikdo nima pravice biti zaradi nje razočaran. Trajalo bo še leta, predno se bo razvila.”

V Franciji, ki je samo tako velika, kakor tri ruske gubernije, je vzelo pet let, da se je popolnoma razvila.”

"GLAS NARODA"

(Slovenian Daily.)
Owned and published by the
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(a corporation.)

FRANK SAKSER, President. LOUIS BENEDIK, Treasurer.
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
82 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

Na celo leto velja list za Ameriko \$5.00
in Canada \$3.50 Za pol leta za mesto New York... 3.00
Za pol leta 2.00 Za četrt leta za mesto New York 1.50
Za četrt leta 1.00 Za inostranstvo za celo leto 6.00

"GLAS NARODA" izhaja vsak dan izvenredno nedelje in praznikov.

"GLAS NARODA"
("Voice of the People")
Issued every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$3.50.

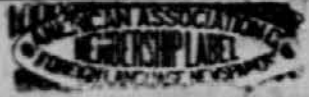
Advertisements on agreement.

Dopis brez podpisa in osebnosti se ne priobčujejo.
Denar naj se blagoviti pošiljati po — Money Order.
Pri sprejemu kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi prejšnje številke
naznači, da hitreje najdemo naslovitka.

Dopisom in pošiljatkam naredite ta naslov:
"GLAS NARODA"

82 Cortlandt St., New York City

Telefon: 2876 Cortlandt.

Nekaj o ekonomiji.

—000—
(From The Sun.)
—000—

Vojna ekonomija je zavzela skoro prav toliko oblik kot inna vernih sledilcev ter izvrševalcev.

Nek človek, ki se noče odpovedati svojemu pudingu iz bele moke ter drugim slaščicam, napravljenim iz istega materijala, je moral postaviti za čas vojne svoj priljubljeni avtomobil v garažo.

Nek človek v New Yorku je od pričetka vojne naprej ječel vojni kruh, a obenem proglašal ob gotovih prilikah, da trpe ženske, ki pletejo na javnih prostorih, na histeriji in da bi jih pravzaprav morali prisiliti, da same nosijo izdelke svojih igel, ki so prav dvomljivo vrednosti.

Veliko število ljudi ni še sploh vzpizorilo nobenega poskusa, da omeji svojo konsumpcijo belega kruha in govejega mesa, a na drugi strani se omejujejo ti ljudje glede drugih stroškov življenja ter nalagajo prihranke v Posojilo Svobode.

Eno najbolj priljubljenih sredstev varčevanja z denarjem je, izogibati se podulicni, nadulicni in nadeestni železnici za vsa potovanja na primeroma kratke razdalje. Posledica tega je, da gre veliko prominentnih mož peš na delo in da veliko žensk napravi več pešpoti pri nakupovanju ali pri obiskih.

Dasiravno ni videti, da bi večina ljudi jedla manj, je vendar dosti ljudi prenehalo jesti v restorantih in ti hrano sedaj svoj tek za domačo uporabo in sicer za bolj zmerne cene.

Zmanjšalo se je tudi število obiskov v kino-glediščih pri številnih družinah, vendar pa mlajša generacija ra odločen način protestira proti temu načinu varčevanja.

Veliko ljudi hoče žrtvovati svoje običajne zabave ter posvetiti svoj čas katerikoli obliki vojnega dela, vendar pa stoji oblasti pred velikim problemom, ko skušajo najti delo, ki bi ga lahko opravili željni, a ne iskušeni prostovoljci.

Ena najboljših stvari, ki jih ti prostovoljci lahko vrše, je gledati na to, da ne trpe pomanjkanja družine onih, kateri so bili vpoklicani v vojske in onih, ki se niso hoteli poslužiti pravice oproščanja od vojaške službe.

Nek človek se je odpovedal "Baseballu", dokler se zmagalavno ne konča vojna ter je posvetil dobičke svoje požitvalnosti atletičnemu orodju za vojske.

Nek drug je postavil na stran svojo fotografsko kamero za čas vojne. Nek kadilec se je vzdržal kajenju celi teden. Njegov namen je bil kupovati tobak za vojske za čas vojne, mesto da bi kadil on sam.

Ta mož je bil eden izmed onih, ki so se najbolj zavzemali za energično nadaljevanje vojne ter nje hitri konec.

Finska kot republika.

—000—
(From The Sun.)
—000—

True translation filed with the postmaster at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 3, 1917.

Finci so napravili korake za vstanovitev posebne narodne eksistence in sicer potom odredbe, s katero je bil vstanovljen poseben finski senat, ki naj bi izvolil predsednika finske republike.

Duh, ki je prevladoval celo početje, od prvega pričetka naprej, je isti duh, s katerim se je imel boriti ruski demokratizem proti avtokraciji Rusiji in vsled tega tudi ni misliti na to, da bi ne pripoznali pravic Finske.

Finci niso zadovoljni z novimi razmerami v Rusiji in svoje osnovne pravice so sprejeli le z velikim prevdždom. Finska se smatra kot narod zase, ki je bil podrejen več kot petsto let švedski in po dolgih bojih končno — Rusiji.

Vsled tega je v Finski prevladoval švedski upliv. Nobena sila iz Petrograda ni mogla odstraniti tega upliva.

Meje Finske so se nahajale nič manj kot 30 milj od Petrograda, in Rusija je pazila s vsami svojimi silami na to, da je ostala ta meja nedotaknjena.

VOJNI TAJNIK BAKER IN NJEGOVA ŽENA.

Finsko je osvojil potom aneksije car Aleksander I. leta 1807. Po pogodbi, katero so sklenili, so dali Finski popolno zagotovilo, da bo deležna vseh ustavnih garancij, ki jih je imela, ko je tvorila del Švedske.

Zatem pa je nastopila doba takozvane rusifikacije, ki je tvorila program zadnjih Romanovičev.

Proti temu poskusom je vstal finski narod kot en mož in sicer proti vsem zatiranjem in poskusom, da se narod uniči v narodnem oziru glede jezika, vere in prepričanja.

Rusija bi lahko uspela, vendar pa ni uspela, ker so vojni dogodki posegli vmes.

Finci so dosedaj še vedno pričakovali, da jih bodo priznali kot poseben narod, ki ima svoje posebne pravice.

To so tudi pričakovali Finci od nove revolucije ruske vlade.

Mesto tega pa je videti, kot da se nova ruska vlada absolutno ne briga za Finsko ter da smatra to deželo kot popolno podanico Rusije.

Tudi Sovjet se je izrazil v tem smislu. Nova provizorična ruska vlada se je pritožila ter dala izraziti svojem nezadovoljstvu glede naraščanja razpoloženja avtonomistov v Finski ter v drugih okrajih, ki so v zvezi s Finsko.

Vzroke za odpor Finske je najti predvsem v tem, da je hotela ruska duma obvladati Finsko.

Nova vlada je končno našla vzroka, da se pritoži glede razmer na Finskem ter glede naraščanja razpoloženja za avtonomno vlado na Finskem.

Predvsem pa je bilo obširno to razpoloženje v odrekanju vseh državnih davčnih virov. Finci so se vpri ter vstrajali na stališču, da se jim mora zagotoviti njihove prvotne garancije ter se niso hoteli zadovoljiti z avtonomijo, ki bi bila veljavna le po besedilu ustave.

Finci hočejo popolno neodvisnost, s katero bi bila zagotovljena njih narodna bodočnost.

Finsko so večkrat oznanjali v evropskih listih kot deželo in kot narod, ki mora biti naravnost — vzor drugim narodom.

Ko je Fince skozi stoletja tlačila ruska despotična carska vlada, so živeli vendar svoje narodno življenje naprej, ter so se prilagodili zapadni evropski civilizaciji in celemu sistemu življenja tako kot se še ni prilagodil noben drugih evropskih narodov.

Dopisi.

Tippecanoe, Ohio.
Ker ni bilo še nobenega dopisa iz te naselbine, sem se jaz odločil, da popišem tukajšnje razmere. Slovenec nas je tukaj malo, namreč dve družini in dva samca, ki smo se pred enim mesecem preselili iz Clevelanda. Zaposleni smo v premogorovni. Dela se 3-4 dni na teden, ker večkrat primanjkuje voz. Ali nazivlje temu smo precej zadovoljni, akoravno je, kakor povsod, tudi tukaj neznanost draginja, se vendar pošteno preživimo in nam tudi še nekaj preostaja, ker precej dobro zaslužimo. Ako kdo hoče trdo delati, zasluži 8-10 dolarjev na dan.

Društva nimamo tukaj nobenega, kar nas je premalo. Ker se delo lahko dobi, bi želeli, da bi se več Slovencev naselilo v ta kraj, da bi si lahko vstanovili kako podporno društvo. Najbližnja slovenska naselbina Maynard je oddaljena od tukaj kakih 20 milj; ako imajo tam kako društvo, mi ni znano, ker sem še malo časa tukaj.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Sedaj nas je že tetta zima obiskala, tako da vsak najraje sedi pri gorki peči ter prebira časopise. Posebno rad čitam "Glas Naroda", ker sem dnevno prinášal novice in svetovne vojne in sem zelo zadovoljen.

Čitalnice je skupna narodna stvar, kajti le potom knjig in časopisov si more človek predstaviti današnji ljudski sistem. Zavedni rojaki, pristopite v našo sredo, kajti poštene zabave vam ne bo manjkalo. Čitalnica ima bogato knjižnico; zraven tega pa tudi svoj dramatični odsek. Torej še enkrat vsi zavedni Slovenci v nedeljo 11. novembra se vidimo v prostorih litvinske dvorane. Vabi se posameznik, kakor tudi cela skupina Slovencev in bratov Hrvatov.

Z narodnim pozdravom za Slovensko Narodno Čitalnico
John Bruss.

Milwaukee, Wis.

Dne 15. oktobra smo tukaj položili k večnemu počitku mojo nepozabljeno prijateljico Nežo Bernišek, rojeno Lepej. Doma je bila v Mostečnem, fara Makole na Spod. Stajerskem. Srčna hvala vsem, ki so jo sprejeli na zadnji poti ter jih lepo pozdravljam, kakor tudi vse čitatelje tega lista.
M. P.

Mili Iron, Mont.

"Vsaka stvar en čas trpi", je rekel moj sosed Karol Logar, ko je odhajal k vojakom. Jaz sem se mu pa posmeleval. Ali danes je pa druga, ko sem dobil pozivnico, katere se glasi: bodi pripravljen v štirindvajsetih urah, da te seznanim z vojaško suknjo. Mislim sem si: zdaj bo pa druga, vse bo treba zapustiti, pa iti Strica Sama služiti. No, pa to bi že šlo, ko bi človek bil sam. Pa kaj hudičuma, ko imam veliko reči, katere ne morem vsakemu prepustiti. In te so kosarice, katere sem nabral v srečnih ali nesrečnih časih — kakor se ozanem — po Indiani in Illinoisu. Oženjeni so na take reči že pozabili, saneci so pa sami preobloženi s tako robo. In še ta pečlarski stan, ki mi je tako ljub, da mi je od samega ljubkovanja od vsega pohištva ostalo le še par razbitih črepinj. To je res nekaj, kar človeka drži nazaj. Tako sem imel vse urejeno, da ob spominu na vojaško suknjo pretakam krodilove solze, kot nekateri Slovenci ob žalostni smrti Zottijevega lista "Slovenskega Naroda".

Na drugi strani se pa štejem srečnega, ker si nisem nabavil boljše polovice, — kdo, vraga, me bo pa vzel; še povodenj ne rada! Vsaj ne bo imel kdo jokati, ko bom odhajal k vojakom!

Srečni smo pa Slovenci. Pri prvem naboru sta bila potrjena dva Slovencev in pet drugih narodnosti. Na naboru sta bila samo dva naša rojaka in potrdili so oba. John Arch je bil pozneje oproščen, Karol L. je pa že odšel 19. septembra. Pri drugem naboru sem bil pa sam iz te naselbine pri naboru in potrjen sam. Kdaj grem, mi ni znano.

Ravno prav, da grem; sapa že piše okrog voglov prav po montaško. Tako zgodaj pa še ni začelo kot letos. Imamo vsak drug dan blizod. No, pa saj v Montai je ponavadi zima trinajst mesecev. Letos smo imeli nekaj dni prav toplih in ti so naredili, da je šla letina k vragu. Zastran mene, če prav gre, saj zame bo skrbel Stric Sam. Dolg čas mi tudi ne bo, ker samonam ni ne bo trba biti kot v pečlanskem stanu. Maršak Slovencev je še šel in še bo.

Kakor vsaka stvar enkrat mine, tako bo tudi nemški militarizem ter njegova visokost Vilke v Berlinu in Karol z njim. Če katerega slučajno srečam, mu bom že pomnil za vse dobro, katerih smo bili deležni Slovenci.

Ker nimam več novic, končujem ter pozdravljam vse prijatelje in znance, Slovence in Slovence ter pečlarje po širni Ameriki. Good-bye!

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

Pečlar Tony Birtič.

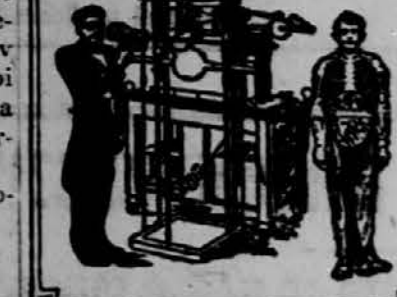
Pečlar Tony Birtič.

LAHKO STE OZDRAVLJENI!

Pridite k meni — Jaz vam povrnem vaše zdravje.

Jaz imam najboljšo pripomočko za zdravljenje vsakovrstnih bolezni.

X-zarki (električna) preiskava

JAZ SEM najstarejši kristjanski specialista v Pittsburghu, Pa.; 37 let skušnje v zdravljenju bolnikov.
JAZ VAM BOM povedal ako morete biti ozdravljeni brez dvomljenja in ozdravil vas bom, ako se ni posrečilo mladim ali neizkušnim zdravnikom.
JAZ RABIM najboljše in najuspešnejše zdravila pri zdravljenju mojih bolnikov.
JAZ IMAM svojo lekarno in laboratorij, vse najboljše za bolne ljudi.
Začudili se boste kakor hitro zamorete biti ozdravljeni. En sam obisk vam bo zagotovil mojo sposobnost in prepričali se boste zakaj imam uspeh v kratkem času.

Vse bolezni moških in ženskih zdravim uspešno.

NIZKE CENE. PREISKAVA IN NASVET ZASTONJ. Govori se slovensko.
URADNA UR. od 9. zjutraj do 8. zvečer. ob nedeljah samo od 10. do 2. ure popol. 411 — 4th Avenue PITTSBURGH, PA.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Izrežite ta oglas in prinesite ga s seboj ko pridete k meni.

Konservativizem v politiki.

000

Znano je, da ne stoji vsa plemena in vsi narodi na isti kulturni stopnji in da se stopnjujejo od najprimitivnejših do onih narodov, ki stoji sodobno na najvišji kulturni stopnji.

Ravno tako zavzemajo tudi posamezni člani enega in istega plemena ali naroda različne intelektualne stopnje, ki se pri primitivnih plemenih zelo malo, pri civiliziranih narodih pa večinoma zelo medseboj razlikujejo, kar je utemeljeno v tem, da imajo višjevrstna plemena gotovo število posameznikov z izvanredno razviti mi duševnimi zmognostmi, dočim jih nižjevrstna plemena nimajo.

Ker dosedanje primitivne in krivične socialne razmere raznih narodov niso dajale vsem članom naroda enako možnost se povzpeli na višje duševne stopnje, zato se je posrečilo to le zelo počasi, številu vladajočih in privilegiranih.

Ogromna večina je igrala žalostno ulogo sužnja, pozneje tlačana in končno proletariata. O stala je v temnih nižavah duševnega razvoja. Tudi današnji družabni red dovoljuje vsem enak pristop do višje izobrazbe in s tem do višjih duševnih vrst le na papirju.

Od tod izvirajo one velikanske difference med maso in onimi, ki so se povzpeli v najvišje duševne vrste. Z rastočo demokratizacijo in socializacijo je še le upati, da pride ona doba, ko bodo odprta vrata do višje izobrazbe in s tem do višjih duševnih stopenj vsem enako brez razlike spola in statusa. Zato se za napredovanjem maloštevilne najvišje vrste, temveč tudi število višjevrstnih posameznikov.

Dosedanji razvoj narodov je diferencialni posamezniki v tej meri, kakor so se dvigali na lestev civilizacije; demokratizacija in socializacija pa bo reducirala difference na gotovi maksimum. Da bi pa stale vse plemenske skupine ali pa vsi posamezniki na eni in isti kulturni, oziroma duševni višini, je po sedaj znanih prirodnih zakonih izključeno.

Ako se govori o kulturnih stopnjah narodov je treba računati z povprečnostjo in ne samo z najvišjevrstnimi posamezniki naroda. S tem da ima narod nekoliko posameznikov z izvanredno razviti mi duševno močjo, ni rešeno še ničesar, ker je ostali del naroda lahko na zelo nizki kulturni stopnji kakor nas uči narodoslavlje. Jasno pa je, da bo narod nastal na tim višji stopnji, čim višjo vrsto zavzemajo oni z izvanredno razviti mi duševno močjo, čim več jih je, kar je odvisno zopet od tega, v kateri meri da je preskrbljeno od vladajočih za neomajni pristop vseh posameznikov k višji izobrazbi in na podlagi tega k višjim duševnim stopnjam.

Povprečnost je sicer matematično jasn pojem, s katerim pa se po sedanjem stanju vede ne da izračunati pri prisojevanju plemen in narodov. To presojevanje se vrši le približno in z večjo verjetnostjo le pri bolj razdeljenih stopnjah človeške kulture, kar velja seveda tudi za presojevanje intelektualne višine posameznih ljudi.

Kulturna stopnja kakega plemena ali naroda je odvisna toraj od stopnje povprečnega člana dotične skupine. Višji je nivo povprečnosti, višji stoji tudi narod. Ako pristevamo sodobno intelektualno povprečnost civiliziranega človeštva k tekoči dobi, moramo uvrstiti z njenimi nazori, idejami in interesi v minula, nadpovprečnost pa v bodoča stoletja. Velik del sodobnega človeštva živi toraj potem takem v gospodstvu, idejah, nazorih in gospodarskih razmerah preteklih stoletij, tako da odgovarjajo še sedaj živča divja in necivilizirana plemena prazgodovinski dobi človeškega pokolenja.

Najmanjši del tvorijo nadpovprečniki, ki nam kažejo kako visoko je človeštvo sploh že dospelo in iz med katerih koraka marsikateri tako daleč naprej, da sploh nima vpliva na sodobnost, temveč bo vplival še le v bodočnosti po svoji smrti, z svojimi deli. To so znanstveniki, učenci, iznajditelji, politiki itd., ki tvorijo avantgarde človeštva.

Na spodnjem koncu razvojne lestvice pa se nahajajo plemena oziroma posamezniki, ki so ostali takorekter na stopnji živali, tako, da se da konstatirati veliko večjo razliko med človeštvom, najvišje duševne stopnje in divja-

KAJ NAM BO VOJNA PRINESLA?

Vsak zna, da bo vojna prinesla prej ali slej mir. Ali kaj bo pa prinesla vojna, ki se bojuje v našem telesu med zdravjem in boleznijo? Ali bo zdravje zmagovalo ali podleglo?

Da bo zmagovalo zdravje, morate rabiti najboljše orožje, zato če trpite od slabih živcev, izgubljenih moči in energije, na želodčnih in ledičnih boleznih, splošne slabosti, potenja ponoči, ki je posledica slabosti prebila zavžitja pijate in jedli, potem ne poskušajte vsakovrstna slaba in škodljiva sredstva, temveč naročite za 1 dolar eno ali za 5 dolarjev šest škatel **JUVITO TABLET**. Ako želite pošiljate zagotoviti, pošljite 10c. Naslov: **JUVITO LABORATORY, South Hill, Branch 5, PITTSBURGH, PENNA.**

tako da se zdi končno vsem samo ob sebi umljivo to, čemur so se upirali njih predniki, čudijo se celo, kako se je mogla upirati nekoč večina temu, za kar se je borila manjšina. Skoraj vsaka nova ideja, vsak nov nazor, nov načrt, vaka nova politična smer ima v začetku malo pristašev in mnogo naprotnikov kakor nas uči zgodovina.

V primitivnih socialnih skupinah se vrši napredek tako počasi, da se ga ljudstvo sploh ne zaveda. Ker se tu ne pojavljajo nikake velike difference med posameznimi člani skupine, zato tudi ni videti nikakih bojev nazorov, idej, principov in interesov. Zakon vstrajnosti vlada tu nad vsemi enak. Z rastočim napredovanjem le postala differencejačja vedno večja in večja in intelektualne razlike so se vedno bolj širile. Nekateri so se povzpeli visoko na razvojni lestvi, drugi so ostali v nižavah. Za nedoporne elemente je postal vpliv socialne vstrajnosti vedno bolj občuten kot velikanska ovira reform in razširjenja novih idej, nazorov in načrtov, katere ustvarjajo ravno višjevrstni posamezniki.

Kakor hitro pride posameznik na tako visoko intelektualno stopnjo, da se zaveda temeljnih prirodnih zakonov, da pojmi pravilno razvoj in napredek in spozna bistvo konservativnosti, je dan glavni pogoj, da se oprosti vplivu sile vstrajnosti, kateri je podvržen v večji ali manjši meri vsakdo, ki se ne zaveda tega prirodnega činitelja. Kadar se bo povprečnost merodajnih činiteljev v civilizirani človeški družbi jasno zavedala, da je konservativnost ovira napredovanja, takrat bo jasno razumevanje novih socialnih potreb, novih idej, nazorov in načrtov zadosten vzrok, da se novim družabnim potrebam zadosti, da se sprejmejo novotarije in reforme brez upora in brez ozira na preteklost in brez obotavljanja realizirajo, ako je količjak upanja in verjetnosti, da pomenijo zboljšanje in olepšanje družabnega življenja.

Danes smo še zelo daleč od tega oddaljeni. Konservativnost igra še vedno veliko ulogo in ne samo med neizobraženimi temveč tudi med t. zv. "akademiki" izobraženci, kar je jasen dokaz, da oficijelna akademina učenost ni v stanu premagati konservativnosti, katere se drži navadno z eksepso in pesimizmom. Naša oficijelna vzgoja odgovorjajoča sodobni povprečnosti, goji še vedno čislanje starega in poje slavošpeve na minulost, kar je ostalo še iz onih zarjelih dob, ko je prevladal nazor, da je bila minulost boljša kot sedanjost. Ta nazor najdemo še danes pri starih ali pa neizobraženih ljudeh, ki ne pojmiyo razvoja in napredka. "Zlati stari časi" je izraz teh ljudi. Skoro vsa versta govore o nekem raj v začetku sveta. Moderni, znanstveno mislilci človek, stavi raj in "zlate čase" še v prihodnost, ktero si pribore višjevrstni elementi v stalnem boju z konservativizmom.

Ako se upira manjšina z silo novim idejam, reformam in novim oblikam se pojavi mnogokrat nasilna reforma, oziroma revolucija. Bistvene razlike med reformo in revolucijo ni; le reakcionarni dialekticec bo hotel delati razliko. Za vsakega razumnega človeka je revolucija nagla reforma in reforma počasna revolucija.

Ko so dosežene reforme in ko so vpne novotarije se sprizmoj polagoma navadno tudi ostali del

bilo nevarno početje in marsikateri je dal za svoje novotarije svoje življenje. Ko so dobili Španci srednjo Ameriko v svojo oblast, so se začeli tudi baviti z načrtom prekopati panamsko ožino; tu pa so vstali jezuiti in začeli protestirati proti bogogletni novotariji, češ, bog bo kaznoval predrzne projektante, ki hočejo popravljati božje naredbe. Francoska akademija je proglasila v 18. stoletju letanje v zraku za nemožno in absurdno in še pred 20 leti je bilo mnogo ljudi, ki so v svoj izprezvetni konservativnosti a priori zanikali da bi letal kdaj človek po zraku. Znan je kolosalni upor konservativne mase proti vpeljavi strojev, posebno pa železnic. Pa vse je bilo zastoj, zmagal je končno po ljutih bojih vedno napredek.

Danes je pripravljen skoraj vsak količjak bolj izobražen človek vporabljalni in sprejemati najnovejše znanstvene pridobitve, izkušnje, metode in stroje. Iz tega sledi da je zgubil zakon vstrajnosti na polju znanosti in tehnike svojo nekdanjo moč. Danes sta znanost in tehnika oni kulturni polji, kjer se smatrajo novejše pridobitve za boljše kot pa starejše.

Vsaka nova ideja, vsak nov načrt se skuša takoj realizirati. Noben moderen zdravnik se ne bo ravnal po receptih, ki so veljali pred sto leti, temveč bo skušal držati korak z najnovejšimi pridobitvami. Noben razumen inženir ne bo stavil svojih strojev po kakih "klasčnih" vzorcih, ki so bili v svoji dobi pač na vrhuncu, temveč bo skušal konstruirati svoj stroj po najnovejših in zato najboljših principih in če ni samo kruhoborec ter ima iznajditeljski talent bo skušal tudi sam spopolniti to, kar se da izpopolniti ali pa bo iskala nova pota do novih ciljev svoje stroke.

Vse drugače pa zgleda na drugih poljih kulture, kakor v pravu, vzgoji, šolstvu, gospodarstvu, politiki itd. Tu ima konservativnost še precej veliko moč. Obstojajo stranke in organizacije, ki imajo glavni namen zagovarjati minulo ter sedanjost in se boriti proti realizaciji novih idej in načrtov reformatorskih elementov.

Konservativnost se pojavlja v socialnem življenju v različnih oblikah; v predsodkih napram novim idejam in nazorom, v nasprotovanju napram reformatorskim tendencam, v uporabi napram realizaciji novih načrtov, v zago-

varjanju sedanjih socialnih razmer in uredb, v obstojanju na starih svetovnih in življenjskih nazorih, v zanikanju napredka, v pesimizmu, v skepsi itd. Konservativizem stremi ohraniti, konservirati "status quo", ne da bi dokazal popolnost, racionalnost in pravičnost kakega dosedanjega stanja, razmere in socialne uredbe ali pa pravilnost tega ali onega starega nazora. Ako ti dokazi niso podani, le zagovarjanje obstoječega in odklanjanje novotarij aprirno in to je glavni znak konservativnosti.

Princip razvoja zahteva spremenjanje socialnih razmer in uredb. Ako se vrše te spremembe v smeri boljših, pravičnejših in enostavnejših oblik socialnega življenja, imenuje človek, ki veruje v razvoj napredek, v smeri navzdol pa nazadovanje. Da se vrši napredek je nujno, da se vrše spremembe; brez sprememb je vsak napredek izključen. Zato je boj za "status quo" in boj proti reformatorskim stremljenjam in novotarijam eminentno konservativen. Konservativizem onemogočuje in zadržuje toraj napredovanje. Konservativni človek ni napreden.

Neizobraženi ljudje, katerim niso znani temeljni prirodni zakoni in ne pojmiyo principov evolucije ter napredka, smatrajo vse socialne uredbe in razmere za konstantne. Po zaslugi našega šolskega sistema ima tudi "inteligencia" ki se je omejila samo na šolsko izobrazbo in na svojo stroko o evoluciji in napredku zelo megleone pojme. Vsled tega se večkrat dogaja, da smatra človek, ki se je učil zgodovino samo po zunanjih pojavih, kakor so letnice, imena, vojne itd., vso zgodovino le za gole variacije brez daljšega pomena. Temu pomaga tudi prenapeto čislanje minulosti in tradicije. Zato je psihološko povsem umljivo, da smatrajo ljudje te vrste spremembe, novotarije in reforme, propagirane od strani napredka željnih elementov, za motenje "reda", miru in komodnosti ter za omalovaževanje tradicije. Ker je gibna sila primitivnih ljudi egoizem, zato o pripravljeni sprejeti novotarije in reforme le, ako leži njih korist neposredno na dlani.

Vse, kar bi celokupnemu človeštvu morebiti lahko koristilo in ga povzneslo na višjo kulturno stopnjo, trdovratno odklanja, kakor hitro ne odgovarja njihovemu osebnemu, razrednemu, stanovskemu ali pa narodnemu egoizmu. Ta jim dikтира boj za vse predprave, ki ih uživajo v današnji družbi in za nadaljni obstoj socialnih uredb in razmer od katerih imajo svoje posebne koristi. Ujih stremljenja so konservativna.

Konservativen je danes človek, ako zagovarja stare svetovne nazore in se brani konsekvence moderne vede; ako zagovarja avtoritarsko vladno obliko in odklanja dosledni demokratizem; ako je za nadaljni, obstoj sedanjega družabnega reda in nasprotuje socialističnim tendencam; ako zagovarja narodni separatizem in se protivi stremljenju združiti več manjših in slabih sorodnih narodov v večjo in močnejšo skupino; ako je za nadaljni obstoj neenakopravnosti obeh spolov; ako je za nadaljni obstoj smrtni kazni in proti njeni odpravi; ako je za vedni obstoj vseh jezikov in proti uvedbi kakega mednarodnega jezika itd. Tak človek je ravno tako konservativen kakor so bili oni, ki so svoje dni odklanjali idejo, da se vrtil zemlja okrog solnece, da se je človek tekom razvoja razvil iz živali; ki so zagovarjali ročno delo in se protivili vpeljavi strojev; ki so se protivili železnicam; ki so zagovarjali stare "narodne" mere in se protivili vpeljavi metarje in decimale; meterske mere itd. V vseh teh in podobnih slučajih je človek konservativen, ker zagovarja nadaljni obstoj kake uredbe ali razmere in se protivi tendencam dotične uredbe ali razmere spremeniti, zboljšati in zlepšati. Ker konstantno stanje izključuje napredek, zato v takih slučajih človek ni napreden, temveč konservativen. Konservativne ideje ne morejo biti ideje napredka.

Spor med danimi razmerami in med stremljenjem po zboljšanju socialnega življenja je temeljni princip političnega življenja. Ker se nahaja sodobno civilizirano človeštvo na različnih razvojnih stopnjah in radi gospodarske neenakopravnosti, ki temelji v sedanjema družabnem redu v neenakih življenjskih izrazmerah in ker odgovarjajo tem činiteljem gotova čustva, ideje in nazori, zato je toliko socialnih tendenc, kolikor je različnih socialnih, svetovnih in gospodarskih nazorov. Ti nazori se javljajo v političnih smereh, strankah in strujah.

Epilog.

Ko vrbe mi žalujke završijo in sen zasanim smerten pod ze mljo, še v temni grob bom čul, kako šumijo in pojejo vetrovi čez goro.

In čul bom: čez poljane se gubijo razgeti vrance mojega teško in paž mi trobi zadnjo melodijo nad grobom svežim v žalostno slovo.

In sam bom. Nad mogilo le vetrovi, sosedji moji — zeleni lesovi šumeči sen o večni vesni v noč.

A v mrtvem sreč pesem nekoga čana, v mogili zemski nikdar pokopana; previden sen o tebi sanjajoč....

O, stopi v vrt!

O, stopi v vrt, ki se pod vesno sklanja, ker toliko je cvetja v naju dneb, kot zgrinja zlatih zvezd polnoč brezdanja v plamteti svojih tajnostnih očeh.

A ko jesenski smeh čez vrt zaveje, da ves zakrvari kot mračni dan, se k nama znižajo prepolne veje in sad utrga tvoja bela dlan.

Smejoč obereva ves vrt življenja in solučnozrel bo naju zlati sad, plamteč kot večna pesem hrepenjenja, vabeč kot tvojih svežih ust škrlat...

Potopljena nemška bojna ladja.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 9, 1917. Kodan, Dansko, 1. novembra. Po poročilu iz Malmoe v Švediji se je potopila v ožini ena nemška bojna ladja. Poroča se, da je ladja zadela ob mino.

Rad bi izvedel za naslov ALOJ-ZIJE KVEDER, podomače Kršavova iz Prevoj pri Dobu, bivajoča nekje v New Yorku. Naj se mi sama javi radi osebne znanosti, ali če ve kateri znanec za njen naslov, naj mi ga naznani na spodaj podpisani naslov, za kar mu bom hvaležen domačem iz Sv. Vida. — Fr. Stupica, 1099 E. 64. St., Cleveland, Ohio. (3-6—11)

SLOVENSKO-AMERIKANSKI

KOLEBAR

za leto 1918.

Razen koledarskega dela ima še sledečo vsebino:

Pesem.
Vašen zgodovinski dokument.
Popolen pregled svetovne vojne.
Praznik v Petelinji vasi.
Prag.
Problem Alzacije-Lotarinske.
Ukradeno pismo.
Red.
Veliki dobitok.
Razno o otrocih.
Doživljaj francoškega šurnalista.
Venizelos.
O postanku koledarja.
Nemški napadi s plinom.
Živali in aeroplani.
Ruška revolucija.
Program ruske socijalistične stranke.
Aforizmi.

Normalni potek ruske revolucije.
Rusija.
Nemški cilji in Rusija.
Padec rodbine Romanovcev.
Prednost brzjava.
Pesem jetnikov.
Kozaki in njih vojska.
Litvinski kmetje.
Nevidna poslanica.
Buchara.
Čudne pogrebne določbe.
Album.
Krščanska svatba pri Kafrih.
Večni koledar.
Petelinji boji.
Nekaj za gospodinje.
Šala.
Oglasi.

Koledar krasi nad trideset slik, izmed katerih jih je skoraj polovica s soške fronte.

Stane 35 centov.

Naroča se pri:

Slovenic Publishing Company

82 CORTLANDT STREET,

NEW YORK CITY, N. Y.

Na starem gradu.

Povest iz srednjega veka.

(Nadaljevanje).

Ali zdaj, ko je on prijazno tolažec prime za roko in pelje k očetu, ki je sam sila oplasen hropeč proti njima, zdaj se hiti domisljivati, kje in kdaj je pač že videla tega mladeniča.

Lovec, izročilsi očetu hčer, se hoče zopet posloviti; ali oče, ki mu znanjkuje primernih besedi, s katerimi bi se čim iskrenje zahvalil za pomoč, ga ne pusti nikakor od sebe.

Kocijan — ta namreč je ravno kar obvaroval Trebusčakovo ljubo hčer — je bil edini potomec Erazma Mavrina. Oče je zelo ljubil svojega sina in skušal mu tudi vcepiti krali svojega duha, zlasti sovražstvo do Gallenberskih sorodnikov na Karneku, katere je sam mrzil tako na vsi moč! Vendar sinu se ni hotel noben, niti najmanjši sovražnik čuti ganiti v sreu. Narobe! Kar je bil prikratk videl ljubeznivo Ido in brž potem slišal, česa jo nekateri dolže, se mu je jelo v sreu buditi pravo pomilujoče sočutje do nje; in to ten bolj, kolikor huje jo je čutil njegov oče ter sodil jo tamošnji svet.

Da, jel je posehnal celo hrepeneti, kako bi Ido opravičil pred svetom. V ta namen je gledal, da se je seznanil in spoprijaznil s pastrom Lazarom, o katerem je vedel, da je skoraj vsakdanji gost na gradu Karneku. Vendar takoj s početka ni še hotel temu razodeti svojih težej in skrivnih želja; le ko bi očitna nevarnost utegnila Ido zažugati, bi bil to storil, češ, da bi ta s svojo besedo pomagal tankaj, kje bi pešala njegova.

Drugo, kar si je Kocijan zategadelj ravno tako srčno želel, je bilo to, da se, če le mogoče, seznanj tudi s Trebusčakom in Ido. Zatorej je odslej prav pogostoma zahajal na lov po vrhu Bergantove gore in zlasti v obližje gradu Karneka. In usodepolno naključje mu je danes postreglo, da so se mu tako kmalu in popolnoma uresničile njegove najgorkeje želje.

Spotoma v grad se Kocijan kar najsmrečnejšega šteje, da more prijazno povprašujočemu Trebusčaku med marsičem drugim imenovati tudi svoje ime. Neprimerna večja radost pa ga obhaja, kadar koli se ozre graščaku na levo stran, poleg katere mu Ido stopa ter semtertja ljubo-prijazno pogleduje nanj, kakor bi mu hotela povedati, kako hvaležna mu je. Ali ko bi bil Ido šele videl v sreu, bil bi vedel, kako dobro se ji je zdelo, da jo ta, katerega si je šele pred malo dnevi tako gorko želela nazaj pod grajsko okno, v tem trenutku spremlja v grad, očetu kot mil prijatelj in gost in njej kot rešitelj iz smrtni nevarnosti.

V sobi za mizo pri alatih česah bliskoelega vina mora juna torej se enkrat pripovedovati, kako mu je sreča naklonila, da je tako naglo končal hudo, nevarno zver. In tu je videl, kako zvesto ter s hvaležnima srcema poslušatelj pa zita na vsako njegovih besedi, ter kako gorko in rosično se mu oba nazadnje še in še zahvaljuje za njegovo rešno pomoč, s katero je bil on sam vendar tako srčno rad Ido priskočil! In zdaj, ko iz oči v oči gleda to dekle, kateri svet podtikuje tako strašno reči ter zavoljo katere je on zadnji čas prestajal toliko bridkega nemira, zdaj tudi spozna, da jo ljudje res po krivici dolže. Rajsko nedolžnost, katero vidi tako lepo sijati iz njenih oči, ta mu je poročilo najboljše, da on se nikoli ni motil o njej, kako je čista. O, kako rad bi bil zdaj tudi njej razodel to svoje prepričanje! Ali kako? Moral bi jej potlej tudi razkriti, česa jo dolži svet. Kako bi pa mogel to? Ne, ne more!

Predno Kocijan zapusti svoja druga, nova prijatelja, mora Trebusčaku trdno obljubiti, da ga hoče posihmal prav pogovorno obiskati. O poslovi mora obema še sedeti v roko — in kako srečen je pač, držeč nežno-belo Idino ročico v svoji!

Trda noč je že, ko stopi iz grajskih vrat: pa povzdignjenega srca in neizrekljivo vesel danokajga dneva se napoti po dobro znani steni proti domu. Nekaj korakov od grada nenadno zarenči njegov pes. Kocijan se ozre. Zdi se mu, da se nekoliko pred njim nekaj, kakor podolgovata, črna senca vrti, dokler kakor mrtva vrhne v koso. Sluša jo prav, kakor

da je videl Tiktaka in kar znebiti se ne more te neprijatne misli, ki mu tako čudno stiska sree, češ, da ta človek mu bo enkrat še na nesrečo!

V.

Na vzhodni strani Kamnika — tam "Pod goro", kakor se danes reče — je stala majhna hišica, umaknjena tako pod gorsko previselo pečino, da je ta kakor naravna streha visela preko vsega poslopja podolgomu. Tu je bila krčma pri "Črnem Joštu", kakor so imenovali krčmarja. Jošt je bil kljub svoji navadi, da je vsakrat veliko onegal in onegavil, predno je povedal kaj, prav zgovoren možiček, ki je znal svojim gostom vedno mnogo pripovedovati, kadar jih je imel kaj. Ali to je bilo, kakor rekaajo, v vsakem svetem času po enkrat: bodisi, da se je kamniškim meščanom nekaj preodročno zdelo do njega, bodisi, da prenevarno. Sem ter tja namreč je kaka odkrušena pečina z gore prigrmel sem doli in Jošt je res trikrat že doživel tak strah; vendar škode doslej ni trpel druge, kot da je bil nekoga lepega jutra našel ogel hišnega ostrerja pod kapom. Gotovo je bilo le, da so zato sosede od strani pogledovali krčmarja "izpod gore", ker je bilo vsem znano o njem, da se brati s Tiktakom, za kar so mu tudi pridevali priimek "črni".

Nekoga večera je tudi ravno ta premlevali, čudni gost, Tiktak, sedel v Joštovi krčmi za javorjevo, od črvov razjedeno mizo in pil iz ilnatega vrča pred seboj. Jošt mu vname v misel:

"Oné — zdaj si vendar ti, kakor onigavijo, zalotil, kje je tisti zlovec, in pa kdo, ki nam točo nareja in pa kaj drugega, kar škoduje. Ali zdaj je pa to še veliko oné, kako se znebimo vraga, znebimo, če se ga! Saj veš, ti, Tiktak — ravno sem se domislil — kaj pa ti meniš: ali je to res, kaj oné, da čarovnice človeku naredijo, da potlej, če hoče ali ne, tupači za njimi!"

"Da te, naredi, naredi, prokleto bodi! Čarovna kuga se spakuje s človekom, kakor se hoče! To se pravi: s tistim, kdor se jej daje."

"I, no, saj tebi verjamem. Ti se drugače bolje umeš na take reči, kakor jaz, ali pa kak drug tak, to rečem, drugače! No, potlej je pa že lahko takisto, kakor je predsinčenim tu-le pripovedovala tista Pociuka, ki se Petac ženi pri njej. Veš, je pa dejala, da, ko je gobe brala po gori, je videla mladega Mavrina, kako je kretel in kretel okoli grada s Trebusčakom in hčerjo. Tako podomače je neki onegavil z njima, kakor sam Bog ti ga va, kaj bi eden do drugega imel. In nazadnje, kaj meniš — sol ti je z njima še v grad! Pociuka je tistala, češ, da je Ido tako urekla Kocijana, da zdaj tava za njo, ker baje ga je že večkrat videla samega, kako je s povešeno glavo, kakor bi iskal nekaj, pohajal okoli Karneka. Jaz sem jo sicer pobijal, češ, da ta njena je bosa, da vse skup so le marnje, kar ona natvezuje fantu; ali veš, to pa le zato tako, da bi se preveč ne razneslo. Zakaj, če pa sam pri sebi premišljujem in preonjavljam, kako to, da bi se bil ta Mavrinov tako udomačil pri Karnečanih: pa naj rečem kaj, če to res ni kakov oné! Uh, pa le ko bi stari polzvedel kaj o tem; no, to menim, kako bi se mlademu pačil in pa krenzil — kaj praviš? In to bi hvaležen bil tistemu, kdor bi s poti zongavil to urekovalnico hudikovo, ko bi bil kateri tak!"

"Tak, tak — prokleto bodi!" zahrčel Tiktak in, trkaje si na prsi, pristavi: "Predno se dvakrat zdani, poznala ti je kuga na Karneku, poginila!"

In ogenj mu sviga iz oči, da ga je grda pogledati, ko brž na te besede izvrne polni vrč vase, potem pa rine po koncu in hlastno odide iz krčme.

VI.

Od pomilovanja do ljubezni je samo ena stopinja. Morda pa še toliko ne! Kdor pomiluje, ali ne ljubi že tudi?

Mavrinov sin je pomiloval Trebusčakovo hčer. In ako bi mu že to pomilovanje ne bilo v sreu rodilo ljubezni do nje, vnela mu jo je lepota. Občvaja z njo, se je namreč prepričal, da je Ido naša hčer, kakor jutra nje, in zila ho-

kor jablanov evet. In vrhu tega: kolikor sovražneje je razdraženo in podpihovano ljudstvo posehnal prežalo vanjo, toliko bolj jo je on pomiloval, toliko gorečje ljubil! In boječ se zanj ter ljubeč jo, ni našel več miru, ne podnevi, ne ponoči. Tudi v pričo ljubljene Ido, katero po sprijazenju obiskuje skoraj sleherni dan in kateri vsakikrat tako rad gleda v nedolžne, ljubeznive oči, ni srečen popolnoma. Strašna zavest, da jo ljudstvo pšuje s čaroy-nico, to mu zlasti zraven nje kakor kamen težko leži na sreu, posebno še, ker si jej ne upa razodeti te mučne skrivnosti. Ali mnogo, mnogo bolje kakor to teži ga neprestano misel, da tista, kateri on posvečuje svoje sree, je hči plemenita. Da je tudi on sam sin najodličnejšega, spoštovanega veljaka in prvaka v kamniškem mestu, to se mu zdi, da mu niti zdaleč ne opravičuje ljubezni do dekleta in vrtiškega stanu. In drugoga pa tudi po vsem svojem motrenju ne najde ničesar, kar naj bi mu poravnalo neenako razmerje med njim in njo ter podajalo mu le količkaj sladkega upanja.

Edino, kar Kocijanu v tako bridkem stanu kot prijazna zvezdica miglja izza temnih oblakov, je prvič Trebusčakovo veliko prijateljstvo do njega in drugič Idino gorko sočutje z njim. Ono sodi posebno po veselju, s katerim je Trebusčak spremljeval njega, občujočega zlasti z Ido; to mu pri sleherni priliki govoreče dokazuje nje miloprijazne oči. In v svoji blagodušnosti celo ne jemlje v poštev svojega važnega čina nasproti Ido v smrtni nevarnosti, marveč dobiva le v onem dvojnem toliko poguma, da si tudi sam vsak čas zvesto prizadeva s svojim vedenjem Ido prepričati o srčnem nagnenju do nje. Skoraj brez upanja ljubeč mu vendar mnogo sladke tolažbe daje spoznavanje, da tudi ona nikakor ne prezira njegove gorke udanosti, marveč vsak čas le skuša kar najživeje povračevati mu jo, zlasti ko se tako raduje njegovega prihajanja in pa žaluje o njegovem slovesu. Saj je tudi ona gorko ljubila Kocijana! Samotno živeči in družiči se do zdaj le z očetom, je bil zati lovec prvi, ki je v njenem mladostnem sreu vzbudil vse tiste vzorne sladke slutnje in želje, ki prešinjajo ravno vsevetajočo devico. Vrh tega je, kakor Kocijanu iz pomilovanja, njej iz hvaležnosti vsklila ljubezen do njega. Kako velika dolžnica se mu je zdela za vse to, kar ji je bil storil po spoznanju z njim! In kolikor manj se je še otroško bojazljiva upala, da bi očetu razodela to svojo sladko skrivnost, da bi mu na sreu potožila svoje dušno hrepenenje ter z njim pogovarjala se o dragem jej znanecu, toliko večkrat in živeje je mislila nanj, toliko iskrenje je tlela jej v devičskih prslih tila ljubezen. Najrajši je torej posehnal samovaje slonela na grajščinskem oknu ter se ozirala dol na Kamnik, kjer si je mislila njega.

Tudi danes že nekaj časa tamkaj globoko zamišljena trpi, težko pričakovaje svojega dragega ljubljence. Pa dan se je že toliko nagnil, da več ne more verjeti, da jo še obišče. Tedaj žalostna zapusti priljubljeni kraj, in da bi si vsaj nekoliko nadomestila dragega pogrešanca, vzame iz skrivnega predalčka ves čas skrbno varovano cvetlico, katero je, sprehajaje se z očetom po tistem groznem, nepozabljenem prizoru, prejela od njega. Odhajaje na prostorni dvor znotraj ograde si jo vtakne v nedrje.

Ali zdaj jej tudi tukaj nič ne ugaja. Kmalu se vsede na klopec pod znanim kostanjem, pa globoko vase vstopljena trpi tamkaj. Kar se ji zelo peresoe pritaklja v naračje. To naključje jo spomni hipoma na Pomekovo prerokovanje ter jo zbode bridko v sree. In boječ se neznane prihodnosti trpko vzdihne:

"Kaj bo?"

"Kdaj, mila gospodična?" nenadoma vpraša prijazno Kocijan, ki tačas potihoma prišedši od zadaj stopi pred njo ter ji spokljivo poljubi drobno ročico, v kateri jej še vedno trepeče ravnokar padlo drevesce.

Ida se vrlo oveseli nenadnega ljubljence. Na obrazu, zopet veseljem, se jej ziblje ljubeč smehljaj za odgovor na njegovo vprašanje.

Kocijan, še vedno držeč njeno ročico v svoji ter z njo spokljivo se na klop, radovedno povprašuje:

"Kaj vas je vznemirjalo — če ste bili tam, pa vendar!"

ČUJTE KAJ VAM PRAVIJO

Z vseh krajev države so se zbrali možje in žene, katerim je pri srcu blagor države New York in vam priporočajo, da glasujete za žensko volilno pravico. To je nekaj več kakor pa načrti strank. Vse stranke podpirajo načrt:

Predsednik Wilson:

"Zdaj je čas, da ljudje v New Yorku glasujejo za žensko volilno pravico".

Gov. Whitman:

"Akoravno bi to ne bila pravica žensk, jaz bom vseeno rekel, da je naša največja dolžnost, da jim pomagamo doseči volilno pravico".

John Purroy Mitchel:

"Z veseljem sem glasoval pred dvema leti za predlog v prid ženski volilni pravici in volji bom zopet letos; jaz sem prepričan o zmagi s precejšnjo večino za žensko volilno pravico".

Morris Hillquit:

"Dajmo ženskam prostost, da nam pomagajo razširiti v politiki demokratične principe".

Col. Roosevelt:

"Jaz ne smatram glasovati za žensko volilno pravico za uslugo; jaz pravim, da se mora glasovati za njo radi pravice".

Zakladničar McAdoo:

"Moja resnična želja je, da bo velika država New York vzgled drugim državam na iztoku, ki bo dala pravico svojim ženskam".

Wm. M. Bennett:

"Jaz sem za žensko volilno pravico. Jaz mislim gotovo glasovati za ta predlog to jesen. Jaz sem tudi glasoval za ta predlog pred dvema leti".

Sodnik Hylan:

"Jaz verujem v žensko volilno pravico in bom za to glasoval letos, kakor sem storil pred dvema leti".

600 organizacij, ki zastopajo 50,000.000 ljudi je uradno priznalo žensko volilno pravico. Med temi so American Federation of Labor, narodna in državna društva ter štiriindvajset uglednih narodnih in državnih verskih organizacij raznih veroizpovedi.

Glasujte za žensko volilno pravico
Predlog šte. 1. -- Jutri!

NEW YORK STATE WOMAN SUFFRAGE PARTY

240 N. 4TH AVENUE, NEW YORK.

Ustanovljena leta 1898 — Inkorporirana leta 1900.

Glavni urad v ELY, MINN.

GLAVNI URADNIKI:

Predsednik: MIHAEL ROVANSEK, Bx 251, Conemaugh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 106 Pearl Ave., Lorain, Ohio.Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.
Blagajnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.
Blagajnik Neizplačanih smrtnin: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOS. V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., N. E. Pittsburgh, Pa.

NADZORNIKI:

JOHN GOUZE, Ely, Minn.
ANTHONY MOTZ, 9641 Ave. "M" So. Chicago, Ill.
IVAN VAROGA, 5126 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

POROTNIKI:

GREGOR J. PORENTA, Box 176, Black Diamond, Wash.
LEONARD SLABODNIK, Ely, Minn., Box 480.
JOHN RUPNIK, S. R. Box 24, Export, Pa.

PRAVNI ODBOR:

JOSEPH PLAUTZ, Jr., 432 — 7th St., Calumet, Mich.
JOHN MOVERN, 624 — 2nd Ave., W. Duluth, Minn.
MATT. POGORELC, 7 W. Madison St., Room 605, Chicago, Ill.

ZDruževalni odbor:

RUDOLF PERDAN, 6024 St. Clair Ave., N. E. Cleveland, Ohio.
FRANK ŠKRABEC, Stk. Yds. Station RFD, Box 17, Denver, Colo.

FRANK KOČHEVAR, Box 386, Gilbert, Minn.

Vsi dopisi, tikajoči se uradnih zadev, kakor tudi donarstva pošiljajte, naj se pošljejo na glavnega tajnika Jednote, vse prošnje pa na predsednika porotnega odbora.

Na osebna ali neuradna pisma od strani članov se ne boje odzivalo.

Društveno glasilo: "GLAS NARODA".

Z BOJNIH POLJAN.

000

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Francosko bojišče.

London, 4. novembra. — Irski pešci so sinoči vprizorili uspešen napad jugozapadno od Havrincourta. Odbita sta bila dva sovražna napada v bližini Monchy-le-Preux.

Na bojišču sta dva majhna naša oddelka zavzela dve močni sovražni postojanki: eno vzhodno od Broodseinde in drugo jugovzhodno od Poelcapelle.

Nočno poročilo: — Danes popoldne so londonske teritorialne čete vprizorile uspešen napad vzhodno od Gavrelle in so zajele večje število ujetnikov in vplenile mnogo strojnih pušk. Pod zaščito hudega bombardiranja je sovražnik napadel naše postojanke jugovzhodno od Epehy. Sovražni poskus, naskočiti naše postojanke severno od poygonskega gozda, smo preprečili.

Sovražna artilerija je bila bolj delavna kot po navadi v okolici Nieuporta.

Pariz, 4. novembra. — Severno od Chemin des Dames je bila artilerija zelo živahna v okolici Pinon in Vauxallion.

Severozapadno od Rheimsa je bil odbil sovražni napad.

Na desnem bregu Mozele so Nemci po hudem bombardiranju, o katerem se je že prej poročalo, vprizorili uspešen napad na fronti severno od gozda Chaume.

Naš ogenj je napadlec razpršil in povzročil velike izgube. V okolici Damloup sovražni napad ni imel uspeha. Naše patrle so zajele mnogo vjetnikov.

Ruska fronta.

Petrograd, 4. novembra. — V bližini Dvinska severno od Kašave vodijo ruski vojaki z Nemci bratenje. V okolici Buzzo, blizu vasi Krondoheni, so se sovražne patrle poskušale približati našim strelnim jarkom s proklamacijami, toda vsled našega ognja so se morale umakniti.

Berlin, 4. novembra. — Macedonsko bojišče: Med Vardarjem in Dojranskim jezerom se nadaljujejo hudi artilerijski boji. Angleži so dosedaj vprizorili le deloma napade in vsakičkrat so jih Bolgari preprečili.

Vzhodno bojišče: — Položaj je neizpremenjen. Ob cesti Riga-Wenden so bile ruske napadajoče čete prepodene pri Segavolu.

Carigrad, 4. novembra. — Kavkaška fronta: Naša artilerija je izstrelila tri sovražna letala, ki so bombardirala Kieri.

Prepodili smo dve ruski stotniji, ki sta poskušali prodirati proti našemu centru.

Sinajska fronta: — Naše baterije so krepko odgovarjale petim sovražnim križarkam, ki so napadle našo obalo.

Finci se boje Švedske.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Petrograd, Rusija, 2. novembra.

V političnih krogih v Helsinkforsu vlada nemir, ker so prišla poročila, da se bo Švedija polastila Alanskih otokov, da jih ne zasežejo Nemci.

Finski listi pravijo, da Finska ne bo na noben način pustila otokov, ker tvorijo glavno obrambo Finske.

Finski listi pravijo, da Finska ne bo na noben način pustila otokov, ker tvorijo glavno obrambo Finske.

Ljubezen.

"Mesto belo, kaj si se zavilo v meglo, z dimom črnim se zakrilo? Mar divja po tebi gladna kuga, mar te robi, pleni rabelj — paša?"

"Ne pustoši, ne mori me kuga, in ne robi paša me krvavi — zapelila lepa me devojka je sinoči raz altano zlato. Zapelila me je z bliski, z farki, zapelila z čim me, kuga, kuga..."

Jan Marija Plohar.

Češki spisatelj Julij Zeyer.

(Nadaljevanje.)

Poslednji žarki upraščajočega solca so blodili še semintam po njem in ginili kakor usmev, trepetajoč na lieu umirajočega človeka. Za hip je priplavala kakor tih vzdih sladka, srebrnojasna pesem lore-tanskih zvonov pod stara drevesa; podobali so se ti zvoki dušicam pravkar umrlih otročičev, le-tečim za zlatimi oblaki k nebu. Tako preprosto, ganljivo se je to zdelo, otožno in milobno. Globoko so ga prevzeli, tako globoko, da si je zakril z rokama obraz.

"Ti prokleti zvonci me spravijo še v blaznico", se je oglašal z njim sirov glas, govoreč v protivnem mu dunajskem narečju. "Kakšen vrag si je izmislil to cinkanje!"

To je bil glas nadporočnika Muellerja, onega, ki je Janu privedel priimek "poseur", bil je to tisti mož, ki mu je bil tako zopr kakor on sam njemu. Nekaj se je zdajci strlo v njem, vsa njegova ginjenost je propadla.

"Glej, jaz pa rad slišim te zvonce", se je ozval mladostni mehki glas, "v njih je nekaj, kar se ne da opredeliti."

"Ah, priskutiti bi se i tebi", je rekel Dunajčan, "ko bi jih vedno slišal kakor jaz —"

Šla sta vsakebci. Gotovo je bilo v tem kos resnice, temu Jan Marija ni mogel oporeči, vendar pa je ostal razdražen.

To ni bilo prav, ker nadporočnik ni mogel vedeti, da mu je s svojo opazko pričel razglasje, toda odpustiti mu ni mogel. Želel si je priložnosti, da bi povedal temu Dunajčanu tudi kaj neprijetnega, tako mu je bil z vso dušo odporen. Šel je okrog niz in ko so ga zopet klicali, je prisedel k drugim, in slučaj je nanesel, da prav nasproti nadporočnika Muellerja.

"Skoraj gotovo je že", je ta prav takrat govoril, "da naš polk ne ostane dolgo tukaj. Ne veselimo se sicer Krakova, kamor bomo ba-je premeščeni, ta je prav takšno gnezdo kakor Praga, ali če pride človek iz Češkega ven, je to že tudi nekaj vredno. — kazen naj bi živel v tej deželi."

Z nekatere strani se je tako rahlo soglašalo, vsevsema so molčali, in dva mlada častnika, ki sta se na skrivnem pač čutila Čeha, sta zmedeno pogledala oč, kakor da nista slišala.

Jan Marija se je jeze tresel.

Vsa njegova bolest, njegovo tannanje, vsi vtiski današnjega dne so se nagloma izpremenili v neizmerno sovraštvo, v plamenito zlobo. Ni imel tega človeku za zlo, da ni ljubil Češke, da mu ni ugajalo v Pragi, kaj to mar njemu! Kaj mu je bilo mar za njegovo ljubezen ali neljubezen sploh! To da je bil kdor v Pragi, v samem srec Češke govorit tako brezobzirno, da ni trebalo nikomur se držati mej sposobnosti, ako se ni že oziral na pravičnost, to ga je razgostilo. Ta človek je vedel, da se je polovica navzočih rodila na zemlji, ki jo je psoval —

"Ah, to je tako, kakor če trgovci s sužnji v ošabnosti stopi sužnju za vrat, če mu v objestnosti pljune v lice!" mu je blisnilo po možganih in stisnilo srce, ne, tresel se je oni trenutek razburjenosti tako, da prvi hip ni mogel izpregovoriti. Dihanje mu je zastalo. Predno je toliko ponehal tolk sreča da je bil zmoežen besede, so drugi govorili že o drugih rečeh. Resnobnejši so namreč izkušali o prežno se ogniti takšnim kočljivim predmetom.

Govorilo se je o vseh mogočih garnizijah.

"Najlepše imate vi, gospodje, pomorščaki", je rekel nekdo, obrnivši se k Janu Mariji, "vi vsaj vidite kos sveta —"

"A ne pridemo nikdar na Dunaj v garnizijo", je hitro odgovoril Jan Marija. "In to uvažujem najbolj, ker ga ni na zemeljski obli mestu, ki bi ga bolj sovražil. Takšno gnezdo 'parvenu', ki bi se rado igralo na Pariz in London in Bog ve kaj še. Žaba, ki se napihuje —"

"Ah", je rekel Dunajčan, oči vidno hladno, ne, glas njegov se je nekoliko tresel, "mehaniki naš pomorščak! Prosim, niti se ne razburjajte. Razšli sem vašo kraljevsko Prago, kakor jo do sgrajanja smešno nazivajo vsi častniki."

Izgledalo je, kakor da 'kraljevsko' ni bilo dovolj.

"Nasi častniki so smešni, toda Praga je kraljica", je rekel Jan Marija in njegove oči so gorele v plamenih. "Kraljica, res da obubožana, plakajoča nad svojimi padlimi sinovi kakor Hekuba! Čunje vise z njenega škrlata, in vendar je kraljica, v tem ko vaš Dunaj ni drugega neza našimili, z nepristnimi biseri posuta vlačuga, ki jo prežive drugi!"

Govoril je tako glasno, da je vse ta trenutek obmolnilo.

Dunajčan je tudi hip molčal, potem se je sirovo posmejal ter izgovoril neko bedasto žalitev, takšno, kakršne rabi dunajska sodrga vseh stanov proti Čehom.

"Pes!" je vzkliknil Jan Marija, ter mu vrge svojo čepico, ležečo na tleh v obraz.

Nastal je prizor, ki je bil podobno kakšnemu nastopu v blaznici. Jan Marija in nadporočnik, ki sta bila kakor vsi drugi pri vstopu odložila orožje, sta bliskovito zagrabil za dvoje na drevesu visoki sabelj ter začela sekati kakor besna eden do drugega. Tudi ostali častniki so skočili na noge, da bi ju pomirili, vsi so kričali in se razburjeno kretali.

"Pozovita se na dvoboj", so klicili nekateri, "to je pretepa kakor v gostilni!"

To so bili eni, toda drugi so se precej udeležili prepira, na mah sta nastala dva tabora, in mnogi so segali že po orožju. Vsi so bili razburjeni in morda tudi vsled užitih pijač ne povsem v normalnem razmerju. Oni, ki so bili bojaželjni, so stali resnobnejši na poti in jih niso precej pustili k onima dvema, ki sta se ljuto borila. Ta zmešnjava pa je trajala samo nekoliko minut.

Ugled predstojnikom, onih starejših gospodov, ki so priskočili od kegljišča, je hitro zmagal, vsi so se sedaj potrudili, da bi naredili konec boju. Posrečilo se jim je ločiti oba razdražena.

Roza Marija je bila ganjena, ni dobro razumela tega, kar je govoril, ali zvok tega glasu, polnega navdušenja in solz je pretresel tudi njeno hladno srce.

"On umrje!" je rekla svojemu možu in se zgrudila v naslanjač pri oknu.

"Ni še izgubljen", je rekel navzoči zdravnik, ampak nevarnost je velika, ne smem vam tega tajiti."

"Kaj naj storim, kaj naj storim!" je govorila Roza Marija in spela roki.

"Prenešiti ga ne morete", je povzel zdravnik, "vsaj zdaj ne, morda pozneje. Edino, kar lahko storite zanj, milostiva gospa, da se v tem njegovem samskem stanovanju naselite in mu boljše poostrežite, nego ume njegov sluga."

"Ah, ko bi vedeli, kako malo imam za to talenta", je odgovorila Roza Marija, ki se je že zopet izpametovala. "Precej pojdem v samostan usmiljenih sester in pripeljem sem eno ali pa dve —"

"Res, to bo bolje", je rekel zdravnik z malce suhim naglasom. V kočiji je menil Leopold:

"Njegovi papirji gotovo ne bodo v redu. Na poslednjo voljo pa še misliti ni mogoče —"

Malo se je zamračila, usta je odprla za neprijazno besedo, pa je ni izrekla.

"Odpusti", je rekel Leopold, — "ranil sem tvojo rahlostnost, toda jaz gledam na vse s praktičnega stališča —"

Povesila je oči in mela s čopom pri kočijnem oknu.

"Edina njegova sestra sem in bližnja sorodnica", je povzela čez trenutek. "Čemu testament, in ko bi se zgodilo najhujše? Bog daj, da bi se ne zgodilo!"

To je mislila odkritosrečno.

Saj ga je imela rada, kolikor je sploh premogla, vrhutega pa ostane njegovega premoženja pa ni bil tako velik. Prišla sta v samostan in dve sestra sta se precej napotili k bolniku.

Trajalo je tedne, predno je Jan Marija ozdravil. Naposled je vstal. Petrin je bil že v pisalni jesenski opravi, in Viltava se je v jutru kadila v belem dimu. Zelo slab je bil in imel je samo eno željo — odpeljati se v Havranice.

"O svojih denarnih zadevah se pogovoriva pozneje", je rekel Leopold. "Havranice se ne smejo prodati, — vsaj dokler bom jaz živ, ne", je dodal s slabom, otožnim usmevom.

"Dobro, dobro", je dejala Roza Marija. "Ne razburjaj se, ne misli o drugem nego o svojem zdravju. Leopold mora najti pripomoček, da se torej ohranijo Havranice, ako si še tako navezan na ta posestev — kar mi sicer ne gre v glavo."

"Hvala ti za tvojo dobro voljo", je odgovoril brat in ji hvaležno stisnil roko.

Drugi dan se je odpeljal na deželo.

Pustil je precej prinesit iz podstrežja staro pohištvo in uredil je sobe tako, kakor so bile pri življenju njegovih roditeljev.

(Dolgo pričakani).

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

BOMAN NARODNA NA NA

SENZACIONALNA IZNAJDBA.

Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj pomaga tistim, ki so bolni zaradi nezdrave prehrane.

USPEŠNO — REDOVNO DOMAČE ZIRAVILO.

Ta pomembna zmes listja, bilk, korenin, rož, semen, jagod, cvetov in zelencov popravi zdravje naravnim potom. Nobenih rudnin ali nevarnih drog — same čiste zdravne rastline. Mi lahko napišemo cele strani, ako hočemo, da povemo koliko je do dobilo zdravje onih, ki so bili bolni. Father Mollingerjev glasovit rastlinski čaj bi morali jemati stari in mladi, ako žele dobro zdravje. Ta odstrani vseh vrstnih strupov, drži sistem čist in odstrani mrazilje; boljši kriščice se ni bil narejen. Pomaga tudi revmatičnim, ker deluje na jetra in ledice. Za zaprtje, indigestijo, nered v želodcu, nervozni glavobol pošlji \$1.00 za pet mesečno zdraviljenje tega starega rastlinskega čaja, ki napravi dom po starem dobrem načinu. Ako vam se ni sosed priporočil tega čaja, potem ga pošljemo zastonj za poskušajo, da se sami lahko prepričate. Kadar naročite skatulo za \$1.00 pošljite gotov denar, znamke ali pa moneyorder.

MOLLINGER MEDICINE CO.

21 Mollinger Bldg.,

14 East Park Way N. S. Pittsburgh, Pa.

Bolniške strežnice na Francoskem.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

Washington, D. C., 2. novembra. Glavni stan Rdečega križa naznaja, da je bilo do zdaj poslanih na Francosko 2000 bolniških strežnic. Vpisanih jih je bilo 15 tisoč, katero število zadostuje za poldrugi milijon vojak. Vsak mesec se pridruži okoli tisoč strežnic.

Vojne operacije v Palestini.

True translation filed with the post master at New York on Nov. 5, 1917, as required by the act of Oct. 6, 1917.

London, Anglija, 2. novembra. Sinočno angleško poročilo se glasi: "General Allenby poroča, da drži postojanke, ki krijejo Beer-sheba od severa. — Z uspehom smo naskočili še drugi del turške fronte. Ubilih je bilo veliko število Turkov, 15 jih je bilo vjetih; zaplenili smo tudi eno strojno puško."

Špansko ministrstvo.

Madrid, Španija, 2. novembra.

Kralj Alfonz je danes poveril sestavo koalicijskega ministrstva markiju Garcia Prieto, ki je bil od aprila do junija ministrski predsednik.

POSEBNA PONUDBA SAMO ZA ŠTIRI TEDNE, DVA DOLARJA NA TEDEN.

DR. ROSENTHAL, SPECIALIST,

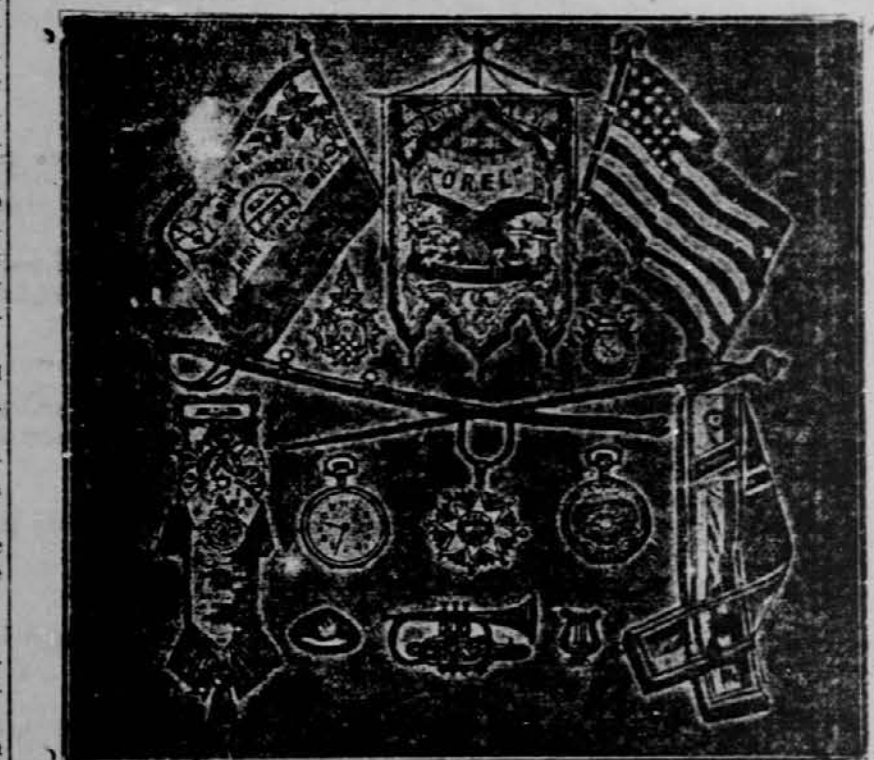
622 PENN. AVE., PITTSBURGH, PENNA.

Dr. Rosenthal, specialist že čez 20 let. Ako imate kako bolezen iz kateregakoli vzroka, bolno kri, ste nervozni, bolan ledice, ledice, jetra, mehur, revmatizem, mazuje ali kakorkoli drugo bolezen, uprašajte za nasvet Dr. Rosenthala in povedal vam bo čisto ozdraviljivo.

Dr. Rosenthal zdravi z najboljšimi zdravili, ki jih dobi iz Evrope, Indije, Kitajske, Južne Amerike in vseh drugih krajev sveta. On šeli zdraviti le svoje bolnike.

Dr. Rosenthal, 622 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Uradne ure tedensko od 9. jutraj do 5. popold. Ob četrtih in sobotah od 9. jutraj do 5. večer. Ob nedeljah od 10. jutraj do 2. popoldne. No zdravi se pošti. Izrešite in obdržite to objav.

Kadar je kako društvo namenjeno kupiti bandoro, sastavo, regala, godbene instrumente, kape itd., ali pa kadar potrebujete ure, verifike, priveze, prstane itd., ne kupite prej nikjer, da tudi nas za cene vprašate. Upranja je, stane le 2c. pa si boste prihranili dolarja.

Čenke vel vrst pošljamo brezplačno. Pišite poaj

IVAN PA'K & CO.,

456 Chestnut St.

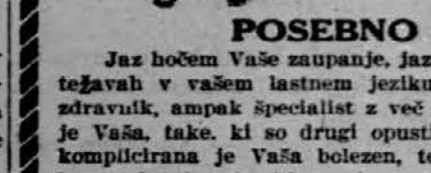
CONEMAUGH, PA.

KRASNA PONUDBA.

Doctor Sloan glavni specialist X-žarkov nudi svojo službo vsem bolnikom in s tem da priliko vsem onim, ki so bili neuspešno zdravljeni od drugih zdravnikov in potrošili velike svote denarja ne da bi dosegli take uspeha.

Ne plačajte zane-uspešno zdravljenje.

Moj urad ima vse moderne priprave za popolno preiskavo in zdravljenje vseh dolgotrajnih bolezni. Moj namen in en sam obisk vas bo prepričal. Ne čakajte svojega zdravnika, da vas pusti in pošlje k meni, pridite sami, je ozdraviti vsakega bolnika.

Jaz hočem vaše zaupanje, jaz hočem, da se z Vami pomenim o vseh težavah v vašem lastnem jeziku. Zapišite, da jaz nisem navaden zdravnik, ampak specialist z več let skušnje v zdravljenju bolezni kot je Vaša, take, ki so drugi opustili, čimdalje ste bili bolni in čimbolj komplicirana je Vaša bolezen, tembolje volim, ker jaz želim storiti, kar so drugi poskušali, pa niso mogli storiti. Jaz nečem niti centa vašega težko zasluženega denarja, dokler Vam ne pokažem kaj znam narediti. Ni Vam potrebno izgubiti delavni čas in zdravljenje je prijetno brez vsakih bolečin; torej različno od vseh drugih. Jaz imam ednovite stroje za zdravljenje vsakovrstnih bolezni in čudili se boste. Ako me obiščete, Vas bom osebno zdravil z namenom, da vas ozdravim v najkrajšem času. Moja popolna preiskava s razbijanjem X-žarkov bo pokazala pravo bolezen če so drugi le mislili, pridite k meni in dokazal bom. Ne odlašajte, ampak pridite takoj, ker nazadnje boste le prišli, zakaj ne zdaj? Vabim za preiskavo in nasvete zastonj.

Goveci se

PROF. DOCTOR SLOAN

vsi ležnik.

SPECIALIST

406 SIXTH AVENUE

PITTSBURGH, PA.

Uradne ure: danes od 9. jutraj do 8. večer. Ob nedeljah od 9.30

samo do 1. popoldne.

samo do 1. popoldne.

SLOVENSKO

podp. društvo

svete Barbare

KA KEDINJENE DRŽAVE SEVERNE AMERIKE

Sedež: FOREST CITY, PA.

Incorporirano dne 21. januarja 1902 v državi Pennsylvaniji.

GLAVNI URAĐNIKI:

Predsednik: F. S. TAUCHER, 674 Abney Ave., Rock Springs, Wyo.
Podpredsednik: JAKOB DOLENC, box 181, Broughton, Pa.
Tajnik: FRANK PAVLOVČIČ, box 647 Forest City, Pa.
Pomoćni tajnik: AVUGUST GOSTIŠA, box 510, Forest City, Pa.
Blagajnik: JOSIP MARINČIČ, 5805 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.
Pomoćni blagajnik in zaupnik: ANT. HOČEVAR, RFD. No. 2 box 27, Bridgeport, Ohio.

NADZORNI ODBOR:

Predsednik nadz. odbora: JOSIP PETERNEL, box 95, Willock, Pa.
1. nadzornik: JERNEJ HAFNER, box 63, Burdino, Pa.
2. nadzornik: IVAN GROŠELJ, 885 E. 137th St., Cleveland, Ohio.

POROTNI ODBOR:

Predsednik porot. odbora: MARTIN OBREŽAN, box 72, E. Mineral, Kan.
1. porotnik: FRANK TEROPIČIČ, R. F. D. No. 3, box 146, Fort Smith, Ark.
2. porotnik: JOSIP GOLOB, 1916 So. 14th St., Springfield, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK:

Dr. JOSIP V. GRAHEK, 843 E. Ohio St., Pittsburgh, Pa.

Uradno glasilo: "GLAS NARODA", 82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Cenjena društva, ostrova njih uradniki so naprošeni polijati vsa dopis direktno na glavnega tajnika in nikogar drugega. Denar naj se pa pošilja edino putem poštne, ekspresne ali bančne denarnice nakaznice, nikakor pa ne putem privatnih čekov, na naslov: Frank Pavlovčič, Farmers & Miners National Bank, Forest City, Pa.
V slučaju, da opazijo društveni tajniki pri poročilih glavnega tajnika kakšne pomarkljivosti, naj to neudoma naznanijo uradu glav. tajnika, da se samore napako popravi.

Srebrna ruda.

KALIFORNIJSKA POVEST

Spisal: Bret Harte

10

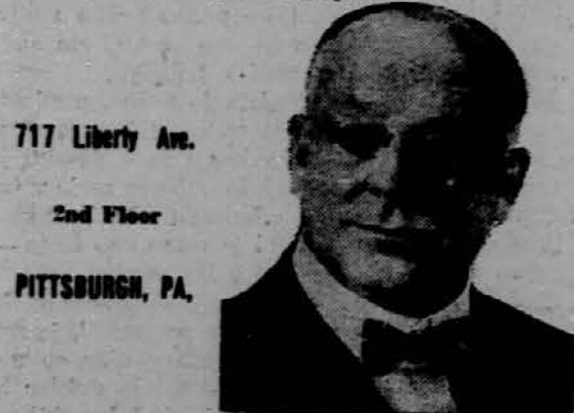
(Nadaljevanje.)

Roy Thatcher jo je začuden pogledal.
— Ali ničesar ne opazite? — ga je vprašala zatem.
— Kaj naj opazim?
— Ali ne veste, o čem neprestano premišljuje?
— O čem?
— Ona se neprestano misli, da je posestvo last njenega strica.
In nadalje je prepričana, da, da bi do te lastnine prav lahko prišel, če bi vas ne bilo.
— Sveti Bog, — je rekel — kaj takega mi pa še nikdar ni padlo v glavo. — Ne, tega ne morem vrjeti. — To bi bilo malo preveč čudno. — Ne vrjemem in ne vrjamem.
Gospa Plodgett je bila razaljena.
In ko je odhajala je mrmrala sama seboj:
— No, no, se bosta že potolazila. — Upam, da ne bo nič hudega.
Roy se je pa samo smehljaj in iskal prilike, kdaj se bo sestal s Carmen.
Nekega večera jo je vseeno dobil.
Sprva je bila žnjim precej osorna, potem sta se pa začela precej prijazno pogovarjati.
In slednjič po dolgotrajnem premisleku ga je vprašala:
— Zakaj ste se polastili premoženja mojega strica?
— Gospodična, jaz nisem vedel, da je majna last vašega strica.
— Vidite, že zopet lažete.
— Ne, gospodična, jaz nikdar ne lažem.
— Ali niste videli podarilne listine s podpisom governerja Mihaltorene? — Ali niste slišali, kaj so izpovedale priče?
— Vsak podpis se lahko ponaredi, priče pa rade lažejo — je rekel Roy samozvestno.
— Kaj pravite?
— No, da se vsak podpis lahko ponaredi in da priče lažejo.
— Kaj mislite z besedo "ponarediti"?
— Ako je človek dovolj izvežban, lahko po kratki vaji ponaredi vsak podpis. — Ako se tak podpis uporablja v dosegu kakkega cilja, se pravi podpisu ponaredba.
Carmen je naenkrat prebledela.
— Gospodična Carmen, kaj vam je?
Carmen se je naslonila na steno in začela buljiti skozi okno v daljavo. Po letih je bila še mlada, toda v splošnem popolnoma dozorela. — Ko je slišala eno samo besedo, je vse spoznala, vse izprevidela.
Roy je videl, da zelo trpi in to mu je zadostovalo.
— Morda so prevarili vašega strica? — je rekel po kratkem molku.
— Molčite! Molčite! — Prosim vas! — Jaz nočem slišati nobene besede več!
— On je ubogal in molčal.
— Kje je tista listina, kje je? — je vzkliknila. — Takoj mi jo pokažite, takoj!
— Nikar ne bodite neumni! — Ali mislite, da mi je dal vaš stric svoje papirje?
— Kje pa so?
— Najbrže jih ima advokat.
— Kdaj pa grem lahko k njemu?
— Ali hočete uslišati mojo željo, gospodična?
— Da. — Toda, katero željo?
— Ostanite že vsaj toliko časa tukaj, da mi boste oprostili. — Oprostite, gospodična, jaz nikakor nisem imel namena žaliti vas. — Prosim vas, če mi morete, odpušite mi.
— Ali lahko odidem jutri zjutraj ob zori? — Ali lahko odidem, če se mi izljubi?
— Seveda, če že ravno hočete. — Kdo vas more vstavljati?
— Najlejša hvala, gospod.
Zatem sta šla na izprehod, toda medpotoma nista izpregovorila nobene besede.
V duši mlade Carmen je divjal silen boj. — Čimbolj je premisljevala, tem manj misli je bilo v njeni glavi.
Ko sta se vrnila k hiši, je naenkrat vzkliknila in se zasmejala zvonkim glasom:
— Lahko noč, don Royal! — Sladko spite!
Thatcher jo je začuden gledal. Takoj na prvi pogled je izprevidel, da ne more in da najbrže nikdar ne bo razumel njenega delanja.
Ona ga je gledala in se je enkrat nasmejala rekla:

— Veste, to je samo zaradi stare tete.
Po teh besedah je pokazala na okno, ki je bilo še razsvetljeno — Lahko noč, le pojdite zdaj! — Skrajni čas je že!
Šel je v vas in dobil nekakega dninarja, kateremu je naročil, da mora naslednji dan obe ženski spremiti v mesto ter preskrbeti voz.
Nekako potolažen je legel k počitku.
Kako se je pa začudil naslednji dan, ko so mu povedali, da se je gospodična Carmen že odpeljala ter da ni vzela svoje tet seboj. V velikem strahu se je napotil k gospej Plodgett. — Stara dama je bila zelo ogorčena.
— Saj sem vam pravila, saj sem vam pravila. — je govorila in se izprehajala po sobi. — K svojemu stricu je šla. — In ko bo enkrat pri njem, mu bo vse povedala!
— Vse mu bo povedala? — Zlodja, kaj mu more povedati?
— Najbrže ničesar, česar ne sme — je odvrnila starka in pogledala v kot.
In starka je imela prav.
Carmen se je res odpravila v Monterey. Konja je tako podila, da bi se kmalo pobil.
Zatem je odšla služabnika z vozom, rekoč, da se bo odpeljala s parnikom v San Francisco, kjer se bo sestal s svojo teto.
Ko je služabnik odšel, se je napotila v pisarno državnega pravdnika Wooda, ki je bil onega časa pravni zagovornik njenega strica. Njen stric Viktor Garcia ni bil v mestu na dobrem glasu. Ljudi so ga dolžili marsikatero nepostavnosti, toda dokazati mu ni mogel nihče ničesar.
Drugače je bilo pa s Carmen. — Vse jo je gledalo, posebno pa možiki.
Pravdnik Wood je bil vesel. — Sprva je govoril s njo kot z otrokom, ko je pa izprevidel, da je postala zadnji čas precej odločnejši in bolj premišljenja, jo je hotel na drug način razvedriti.
Ona ga pa ni poslušala. Takoj po prvem pozdravu je rekla, da je prišla v imenu svojega strica pregledat papirje in listine, ki se tičejo "Blue Mass" družbe.
Pravdnik je takoj ugodil njeni želji.
Ko je pregledovala listino za listino, so se ji lica pordečila. Njen izbruh spomin in ostro oko je nista mogla spraviti na napačno pot.
Da, nobenega dvoma ni bilo več: — ona je ponaredila podpis governerja Mihaltorene. — In kljub temu se je smehljala, ko je pogledala Wooda.
Wood je je prijazno pogledal rekoč:
— No, ali se kaj zahtevate, gospodična?
— Nekaj bi vas prosila, gospod, samo ne vem, če boste ugodili moji prošnji.
— Kar povejte, gospodična. — Stori bom vse, kar bo v moji moči.
— Ali smem vzeti te listine k svojem stricu? — Tekom ene ure bom že nazaj.
Če bi bil Wood še tako star mož in če bi bil še tak sovražnik žensk, bi se ne mogel protiviti tej prošnji.
— Iz srca rad. — Seveda. — Na vsak način.
— Hvala vam. — Po preteku ene ure vam bom prinesla listine nazaj.
Carmen je držala besedo.
Še predno je potekla ena ura, se je vrnila v pisarno in izročila Woodu listine. — S prijaznim smehljajem se mu je zahvalila, izročila mu je pozdrav od svojega strica in odšla v pristanišče.
Tam je sedla na parnik, ki je imel še isti večer odpluti v San Francisco.
Naslednji dan se je opotekal Viktor Garcia proti pisarni svojega advokata.
Sunkoma je odprl vrata ter začel jecati:
— Carmen, Carmen!
— Kaj je? — Kaj hočete?
— Carmen. — Ali je bila tukaj Carmen?
— Da, včeraj je bila. — Za božjo voljo, kaj se je zgodilo.
— Bojim se je. — Ona nam napravi še lahko resne nepravilike.
— Zakaj? — Kako to? — Jaz ne razumem.
— Zakaj? — To je neumno vprašanje. — Ona vendar drži z nami sovražniki. — Tukaj, poglejte!
Pomolil mu je pod nos pismo brez podpisa. — V pismu je bilo sporočeno, da je njegovo nečakinja podkupil njegov nasprotnik in da se je mora vsled tega paziti.
Pismo je pisala s svojo okorno roko gospa Plodgett.
— Ni mogoče, ni mogoče! — se je čudil advokat. — Saj ti je vendar poslala še prejšnji teden petdeset dolarjev.
Viktor je trepetal po vsem telesu.
— Pa vseeno, pa vseeno....
— In poleg tega je bila včeraj tukaj v tvojemu imenu. — V tvojemu imenu je tudi zahtevala listine ter mi jih je tudi pošteno prinesla nazaj.
Viktor je lovil sapo.
— In ti! — Ti si ji dal listine?
(Dalje prihodnjič.)

BOLNI MOŽ PRIDI K MENI.

Pridi k vsako kronično, nervozno ali zapleteno boleznijo, ki potrebuje zdravljenje specialista.
IŠČI POMOČ TAM, KJER JO MOREŠ NAJTI.
Stopi na pravo pot k zdravju.

PREISKAVA VAS NE VELJA NIČ, ako prejmete zdravljenje. Natančna in pozitivna PREISKAVA Vas zagotovi VAŠ FIZIČNI POLŽAJ ter Vas vpošabi, da nastopite pravo pot, ki vodi k zdravju ter Vas mogoče obvaruje muk in negotovosti zdravnikov.
Večletna izkušnja. Najnovejšo zdravljenje s zdravili in elektriko. Nova moderna oprema. Vse najboljše za bolnike.
Z modernimi znanstvenimi metodami se prepreči na stotine operacij pri možganih in ženskah.
Ako se Vam ni mogoče rešiti trpljenja in ste obupani, zglasite se pri meni, da se prepričate, kakšne uspehe boste dosegli v Vaši bolezni s to moderno metodo zdravljenja.

ALI BOLEHATE

na slabih živcih, trdem križu, poslabšani, prehudem utrujanju srca, slabih prsih, potručenosti, glavobolu, omotici, migljanju pred očmi, raku, oteklinah, kataru, praskanju v grlu, bolečinah v lednici, bolehnem vratu, revmatičnih bolečinah, mialgijah? Te bolezni in enake so prvi znaki in sva rila, da ste izgubili zdravje in moč.
Zdravim možike in ženske še več let. Kadar me obiščete, se boste prepričali o moji sposobnosti ter Vas bom zadovoljil, kajti o uspehih se boste v kratkem prepričali. Zdravim resnični položaj in simptomi izginejo. Spominjate se, da je vprašanje za svet popolnoma prosto.
Pridite k meni, kadar rabite zdravljenje. Ako zakasnite, je nevarno. Bojazen nikdar ne počiva.

Dr. ALDEN, 717 Liberty Avenue, Pittsburgh, Pa.

ROJAKE NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA"

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK
638 Penn Ave., Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializist v Pittsburghu, ki ima 28-letno prakso v zdravljenju vseh možkih bolezni.

Zastrupljenje krvi zdravi s glavnimi sredstvi, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mialgije ali mialgije po telesu, v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izčistite vam bom kri. Ne čakajte, ker ta bolezen se nalezne.
Vse možke bolezni zdravim po okrajšani metodi. Kakor hitro opazite, da vam preneha zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam ga bom sopro povrnil.
Hydrocele ali vodno kilo zdravim v 30 urah in sicer brez operacije.
Bolezni mehurja, ki povzročijo bolečine v križu in artro in včasih tudi pri puščanju vode, zdravim s gotovostjo.
Revmatizem, trganje, bolecine, otekline, artritisa, skrofita in druge katere bolezni, ki nastanejo v lednici, se zdravijo v kratkem času in ni potrebno ležati.
Uradne ure: vsakdan od 9. ure zjutraj do 5. zvečer; v petkih od 9. zjutraj do 5. popoldne; ob nedeljah od 9. zjutraj do 5. popoldne.
Sprosto me delam. — Pridite osebno. — Ne pozabite ime in številko! Zdravim samo možke osebe.

Rada bi izvedela od rojakov v ruskem ali italijanskem ujetništvu, če se nahaja med njimi kateri mojih bratov JOŽEF ali ANTON VIDMAR iz Verda pri Vrhniki, ljubljanske okolice, in za svaka ANTONA TKAVC, ki se nahaja že dve leti v ruskem ujetništvu in je doma iz Šent Janža pri Rečici na Sp. Štajerskem. Prosim, če kdo ve za njih naslove, da mi poroča, ali naj se pa sami oglase. — Ivanka Zavodnik, rojena Vidmar, 990-30th St., Milwaukee, Wis., U. S. America. (5-7-11)

Dr. LORENZ.

Jas sem edini slovenski gove-reči specializist možkih bolezni v Pittsburghu, Pa.

Uradne ure: dnevno od 9. do popoldne do 5. ure zvečer. V petkih od 9. do popoldne do 2. popoldne. V nedeljo od 10. do 2. popoldne.
DR. LORENZ, specializist možkih bolezni, 644 Penn Ave. II. nadst. na ulico, Pittsburgh, Pa.

POZOR ROJAKI

Najuspešnejše zdravilo za ženske lase, za-
cor tudi za možke brke in brado. Od te-
ga zdravila zdravijo v 60ih tednih kram-
cosi in dolgi lasje kakor tudi možkine
travni brki in brada in ne bodo odpadali
in ostali. Razmatirana, kramcosi ali trpa-
nje v rokah, nogah in v križu, v osemih
dneh popolnoma oskravim, rane, apokline,
bula, tura, kramse in grista, potne noge,
kurja ošesa, osebline v par dnevih popol-
noma odstranim. Kdor bi svoje zdravilo
brez uspeha rabil mu jamčim za \$1.00.
Pisite takoj po čenik, ki ga takoj pošljem
mestni.
Kramsi Sogai KOLEDAR za leto 1917
mestni.

JAKOB WAHČIČ,
6708 Bona Ave., Cleveland, Ohio.

NAZNAVILLO.

Cenjenim rojakom v Coloradi
naznavljamo, da jih bo v kratkem
obiskal naš zastopnik

Mr. Janjo Plahja,
ki je pooblaščen sprejemati naro-
dino za "Glas Naroda" in izdajati
todažnja potrdila. On je pred leti
še večkrat prepotoval državo,
v kateri so naši rojaki naseljeni in
je povzročil dobro poročilo. Upati je,
da mu bodo bli rojaki v vseh en-
otah in vseh mestih, ki so tam

PRIPOBOČILO.

Rojakom v državi Kansas na-
znavljamo, da jih bo obiskal naš
rojak

Mr. OTTO PEZDIR.

ki je pooblaščen pobirati naro-
dino za "Glas Naroda" in izda-
jati pravomočna potrdila. Cenje-
nim rojakom ga toplo priporoča-
mo in upamo, da mu bodo bli na
roko.

S spoštovanjem
Upravištvu "Glas Naroda".

Rojake v ruskem ujetništvu pro-
sim, ako kdo ve kaj poročati o
mojem bratranču KARLU
GLAVAN, doma iz Dvora pri
Žužemberku na Dolenjskem.
Prosim cenjene rojake v ujet-
ništvu, da mi kdo naznani nje-
gov naslov, ako pa sam to bere,
naj se mi zgasi. — Anton Glav-
van, 1374 E. 40. St., Cleveland,
Ohio, U. S. America.

Iščem svojega brata JUSTA ČER-
MELJ, doma iz Ustja pri Vi-
pavi na Kranjskem. Nahaja se
nekje v ruskem ujetništvu. Pro-
sim cenjene rojake v ujetni-
štvu, če kdo ve kaj o njem po-
ročati, ali naj se pa sam javi
svojem bratu: John Čermelj,
3583 Independence Road, S. E.,
Cleveland, O., U. S. America. (2-5-11)

HARMONIKE

bodite zadovoljni vrste izdelanosti in
popravljan po najnižjih cenah, s do-
ročno tpešno in sanativno. V poprav-
manejstvo vasko polje, kar sam že
pred 18 leti tukaj v tem poslu in sedaj
v svojem lastnem domu. V poprav-
vsemem kranjske kakor vse druge
harmonike ter računam po delu ka-
kor koli kdo zahtev, brez nadaljnjih
vprašanj.

JOHN WENZEL.

1017 East 62nd St., Cleveland, Ohio.

MODERNO UREJENA
Tiskarna Glas Naroda

VSAKOVRSNE TISKOVINE
IZVEŠUJE PO NIZKIH
CENAH.

DELO OKUSNO.

IZVEŠUJE PREVODE V
DRUGE JEZIKE.

UNILJSKO ORGANIZIRANA.

POSEBNOST SO:

DRUŠTVENA PRAVILA,
OKROŽNICE — PAMFLETE,
CENIKI I. T. D.

VSA NAROČILA POŠILJATE NA:

Slovenic Publishing Co.,

82 Cortlandt St., New York, N. Y.

Veliki vojni atlas

vojskujocih se evropskih držav in pa ko-
lonijskih posestev vseh velešil.

Obsega 11 raznih zemljevidov.)

CENA SAMO 25 CENTOV.

STENSKO MAPO CELE EVROPE \$3.00.

VELIKO STENSKO MAPO, NA ENI STRANI ED-
DINJENE DRŽAVE IN NA DRUGI PA CELE SVET,
CENA \$3.00.

ZEMLJEVID PRIMORSKE, KRANJSKE IN DAL-
MAVJE Z MEJO AVSTRO-ORSKE Z ITALIJO. —
CENA JE 15 CENTOV.

Naročila in denar pošiljate na:

Slovenic Publishing Company

82 Cortlandt Street,

New York, N. Y.